

Z večino ali z manjšino?

Desetaj se bila občinska večina v naslednjih občinah (po posameznih okrajih):

- Bled: Durburg, Sevnica, Škofja.
- Čajni: Jodana.
- Domak: Hagnovca, Domžale, Komar, Mar. Wengol, Trzinj.
- Koper: Ribnica, Laški potok.
- Kranjski: Vilaga.
- Ljubljana: Slivnica, Šentur.
- Krško: Bistva, Črčija, Črni, Kostanjevica, Kuzina, Laka, Studenec, Škofja, Št. Jozef, Trzinje.
- Litija: Egarje ob Savi.
- Ljubljana: Brezovica, Dobruja, Jozica, Polje, Št. Vid, Vrhovlje, Sv. Jozef, Vrhnika.
- Ljubomer: Gorjka, Kladava, Krševci, Sv. Jozef ob Ščavnici.
- Ljubljana: Gorjki Logatec, Dolnji Logatec, Ptuj.
- Murber: Ponižni kraj: Radvanje, Zg. Polčara, Zg. Polčara, Studenci.
- Murber: Levi kraj: Št. Miš v Slov. gorinah.
- Novo mesto: Ajdovci, Andrej, Bela cerkev, Brezovica, Črčevica, Prečna, Sela - Šumbar, Šušter - Šopče, Št. Peter, Zagradec, Zafornberk.
- Ptuj: Slovenska vas, Št. Jozef na Drav. polju, Sv. Lovren na Drav. polju, Sv. Lovren v Slov. gorinah.
- Radovljica: Begunje, Kranjska gora, Lesce, Mošnje.
- Škofja Loka: Ovelca.
- Šmarje pri Ješah: Šmarje pri Ješah, Ponižni, Št. Vid pri Grobcem, Rogaška Slatina.

V KATERIH OBČINAH JE ZNAGALA JRE?

V vseh, ki so natančneje v krepkejšem tisku! Kdo se torej more bolj imenovati ljudstvo: tisti, ki se zbirajo v JRE, ali tisti, ki se

ne samo eno včas da je bodočnost Slovencev v medioslovenske skupnosti! Toga naj se zaveda naš kmet, to izni dopovedne delovne skupnosti. Odklonimo od njih širšnje fraze »narodnih bojev«, »proletarskih vojsk« in druge take navelike. Dopovedno jim, da je bodočnost slovenskega delavstva le v slovenski zvezi in v zvezi drugimi narodi delavnimi stanov. Naj nas nasprotniki niso proti naši krki se zbirajo vse, od Orjanskih in JREnikov, pa tja doli preko hribov in sedaj še ostalih samostojnih, socialistov, komunistov in Mačkavcev, vse gre v enotni fronti proti van nam. V Beli Krajini se najtrajnejši hribov jugoslovanski centralisti vodijo s najbolj širokopravnimi Mačkavskimi federalisti. Po nekaterih občinah se hura-nacionalisti združujejo s liberalno namiko in nemikotarsko gospodo proti nam. V delavskih sredstvih so na istih listih Orjanski, socialisti in komunisti. Za vse njo velja najvišje načelo: enoten boj in enoten nastop proti slovenskemu ljudstvu! Že ta taktika nasprotnikov sama naravnost dokazuje, da moramo vsi, ki hočemo slovenski zemlji dobro, složno se povezati v enoto in kot taki ozkoaljivi in širokoaljivi zmagati. Kdor koli ljubi slovenstvo stvar, kdor koli hoče uspešneje in srečno državo, vsak naj pozabi na vse razlike, ki so nos kdajkoli ločile in naj glasuje zaradi slovenske enotnosti za moše, ki neprestano predstavljajo večino Slovencev v okviru naše stranke na naših kandidatskih listah.

skrivajo za »nagajarske« in »nagajarske« delavce in podobenstvom? Ljudstvo ostane tam, kjer je bilo, čeprav dobi za svoj drugo imo, nasprotniki ljudstva tudi, čeprav na svoj imo sprejmejo.

In to so: Kaj pa bo dosegla občina, če se bo imela banovine in rinde na svoj strani? Nalo ali ne? Zato vrnite, ki bodo se in občini prav, glasuje za imo Jugoslovanske radikalne skupnosti.

Bil sem komunist...

Nekdanji razgizani komunist A. B. Liberoj je te dni v časopisu objavil, zakaj ni več boljševik. V svoji knjižici se obrne za vse amerike komuniste in jim poznanje, kako so oni predmet posmeha od strani sovjetskih komisarjev in nadaljuje:

Komunizem je podiral ruske mladino, zadil vse svobodo in upropastil obč.

Komunizem je sovražnik delovnega naroda.

Komunizem je vrtil Slavilo delovnih in.

Komunizem je znižil todesne zadre.

Komunizem je prisilil ženske, da delajo po tovarnah.

Komunizem je nagnal deca, da rekovodi stroji.

Najbolji reven narod na svetu so Rusi - to je iz njih naredil komunistem.

Niti en trilec, ki je zadnje čase delal v Rusiji, ni ostal komunist.

Niti eden ruski delavec ali kmet, ki je pobegnil iz Rusije, ni ostal komunist.

Bil sem nekoč komunist - nisem več in nikdar več ne bom.

Elektrifikacija napreduje

Dne 9. oktobra so bile priključene na banovinsko omrežje vasi Hotomač, Loka pri Zidanem mostu in Marjin dvor. Banovinske elektrarne so v letošnjem letu potegnile daljnovod od št. Janča do Sevnice, Boštanj in Rače in nadaljuje sedaj s priključevanjem posameznih vasi na ta daljnovod. V kratkem bodo priključene na banovinski daljnovod tudi Radaba pri Zidanem mostu, ki dobivajo trenutno električni tok od dveh krajevnikih elektrarn, ki pa potrebam krajev ne zadostajo. Zanimivo je ob akciji banovinskih elektrarn stati dejstvo, da je Fala že skoraj pred 10 leti v bližini teh krajev napeljala svoj veliki daljnovod do Trbovelj. Vse do zadnjega časa Fala ni potegovala, da bi izpeljala elektrifikacijo tudi teh krajev. Sedaj pa, ko so tudi banovinske elektrarne glede na želje in potrebe prebivalstva privedle svoj daljnovod v te kraje, je naenkrat tudi falska elektrarna pokazala zanimanje za elektrifikacijo. Značilno je zlasti to, da je falska elektrarna v teh krajih svoje pogoje za elektrifikacijo precej prilagodila pogojem banovinskih elektrarn. Česar v drugih krajih, kjer banovinske elektrarne ne nimajo svojega omrežja, nikakor ne stori. S tem, da je daljnovod že potegnjen do Rače pri Zidanem mostu, je dana možnost za elektrifikacijo vsega Posavja med Sevnico in Račami in bodo v kratkem dobile vse vasi v tem pasu elektriko. Gradi se tudi še daljnovod od Sevnice proti Krškemu, kjer še dalje časa grade krajevno omrežje. Napeljava po hribih v Krškem pa so skoro že vse dokončane. Zato bo tudi Krško že te jesen elektrificirano.

Da bo ljubljena, močna in srečna Jugoslavija!

Nobena delo in nobena irtev ni pretežka, če gre za velik cilj. Pri teh volitvah ne gre nič več in nič manj kot za to, da uresničimo vse občine v celih državah na osnovi ljudske volje, ljudske politične misli, da povsod upostavimo rad in tako uprava, ki ji bodo državljani najbolj zupali. Hočemo v občinski upravo vnesti moše, ki bodo znači vsak svoje občine tako voliti in v njih gospodariti, da bodo izrpalji vse možnosti in prihodnosti v korist ljudstva. S tem želimo približati duh in srce državljanov na opravno in samopravno življenje v državi, s tem hočemo upostaviti povezanost in sočustvo med ljudskimi življenjem in prvimi nepozrednimi nalozami in dolžnostmi javne uprave. Da se bodo državljani počutili srečne v svojih občinah, da bodo znači ljubili državo. Srečen hoid občinskih volitev je razpoložljivi in najboljši nabetek za prvo jamstvo, da gre Jugoslavija v močnejše in veselje dobe svojega razvoja.

Da se uveljavimo Slovenci!

Ko bodo nastopile naše občinske družine, imejmo vsi pred oimi, da gre za zelo važno slovensko stvar. Čim častneje bomo nastopili vsi Slovenci, tem večja bo naša veljavnost. Zato strni spore med stanovil Kmetije in delavci, obrtniki, naši trgovci, uradniki in inobranenci, vsi naj mislijo le eno, da je z nas Slovencev silnernača moza škoda. Noben glas ne sme biti izgubljen zaradi kakšne nepravilne potize. Glejmo se sporazumno pri sestavi kandidatskih list, slednje se podpirajmo v volilnem boju in brez nepotrebnih moga poteci dan glasovanja. Odklonjajmo tuje vplive in pregladaj

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d Knez-namestnik Pavle s soprogo kneginjo Olgo je zapustil Slovenijo in se odpeljal v Belgrad.

d Minister dr. Korošec je oni ponedeljek nenapovedan obiskal gospodinjki tečaj na Igu pri Ljubljani. Izanci so ga lepo sprejeli.

d 90 let je dopolnil najstarejši slovenski učitelj g. Franc Kavčič, nadučitelj v p. pri Dev. Mar. v Polju.

d 70 let je dopolnil Matevž Marn, železničar v p. v Litiji.

DOMAČE NOVICE

d Drugo obletnice smrti kralja Aleksandra I. smo se spominjali 9. oktobra. Bile so po vsej državi žalne svečanosti.

d Spomenik pokojnemu kralju Aleksandru so odkrili 9. oktobra, na obletnico kraljeve smrti, v Parizu. Navzoči so bili najvišji predstavniki francoske države, pa tudi naše vojaško odposlanstvo z vojnim ministrom g. Marićem na čelu.

d Devetnajstič smo se spominjali dne 8. oktobra smrti prvega voditelja slovenskega naroda dr. Jan. Ev. Kreka. Slava njegovemu spominu!

d Proga St. Janž—Sevnica. Finančni minister ter odbor za državne nabave je odobril licitacijo z dne 12. avgusta t. l., na kateri je podjetnik ing. Dukič dobil kot najnižji ponudnik zgraditev drugega dela normalnotirne proge St. Janž—Sevnica od 9295 do 12.100 km. Izlicital je gradnjo za vsoto 4.923.789,84 Din.

d Za pol dinarja pri kg se je podražil kruh v Šibeniku.

VINO pristno in poceni dobite pri **Centralni vinarni** v Ljubljani

d 100 milijonov za jadranska pristanišča. Gradbeni minister dr. Kožulj je izjavil, da namerava vlada uresničiti načrt o razširjenju in izboljšanju jadranskih pristanišč. Vsa dela bi po tem načrtu veljala okoli 100 milijonov dinarjev. Na tem načrtu, da se resno dela in bo tudi uresničen. Unska proga se dela s polno paro in z njo bo Šibenik silno pridobil, ker bo njegovo zaledje zelo povečano. Šibenik je tudi poklican, da privabi bogate kraje iz Doline Tise in Donave k sebi. Resno mislijo na to, da se zgradi 59 km dolg kanal, ki bi vezal Savo z Donavo od Vukovara do Bosanskega Šamca. S tem kanalom bi se skrajšala pot iz Donave na Savo za 417 km.

d Nekateri kmetje so že plačali vse svoje dolgove. Časopis »Jugoslovenski Kurir« poroča, da se v nekaterih vzhodnih krajih kmetovalci pogajajo z bankami, da bi takoj plačali vse svoje dolgove. V nekaterih krajih so kmetje tudi že plačali vseh 75% svojih dolgov. To velja zlasti za kraje, ki so imeli letos dobro žetev, kakor Zajčar, Knjaževac, Paračin in nekateri kraji Južne Srbije.

d Mariborska Frančiškova mladina je ono nedeljo razvila svoj prapor, ki ga je blagoslovil vrhovni vodja Frančiškove mladine p. Krizostom Sekovanič.

d Železniški minister je odobril načrt za gradnjo tovornega kolodvora v Dobovi v brežiškem okraju. Država bo dala h gradbenim stroškom 100.000 Din, polovico pa prispevajo interesenti.

d 15.000 Din za pospeševanje ovčereje v občini Vitanje je izposloval na morodajnem mestu v Belgradu poslanec JRZ Karel Gajšek.

d Še dva delavska doma. Na posredovanje slovenskih ministrov je Osrednji urad za pospeševanje dela odobril sklep ljubljanske borze dela, ki daje ljubljanski občini kredit za Delavski dom za ženske v Ljubljani v znesku 1.700.000 Din, in sklep, ki daje mestni občini v Celju kredit 2.500.000 Din za zgraditev Delavskega doma v Celju. Kolikor smo obveščeni, se Delavski dom v Celju že gradi. Za Delavski dom v Ljubljani pa je licitacija že razpisana.

d Je bila preveč »razvita«. Ostro stražnikovo oko je včeraj opazilo na Glavnem trgu v Mariboru zastavno deklino, ki je imela nekam čudno, nesorazmerno razvito postavo. V gornjem delu života je bila namreč nekam preobilna. Odvedel jo je na stražnico, kjer so jo kar na mah »posušili«. Imela je namreč na sebi 20 zavojev saharina, katerega so ji zaplenili.

d Nad župnika sta se spravila. V Dolu pri Hrastniku sta napadla dva neznanca dolskega župnika. Eden od napadalcev je imel v rokah nož. Župniku je priskočil na pomoč 40 letni mesar Štravs Jože z Dola pri Hrastniku. Štravs je pobral palico in začel udrihati po napadalcu, ki je imel nož v rokah. Med mahanjem se je Štravs palica zlomila, nato je pa napadalec zabodel Štravs v levo nogo z nožem, ga močno poškodoval, nato pa s svojim tovarišem izginil.

d Krt je prišel zaklad na dan. Na Ščavnici v Slov. goricah v sadovnjaku Antona Weissa je izruval krt več krtin. V eni krtini, katero je izpral dež, so našli staroavstrijske cvanegarce iz let: 1832, 1833, 1834 in 1835. Vseh srebrenikov je bilo devet, kar je zado- stovalo, da se je po okolici raznesla vest o

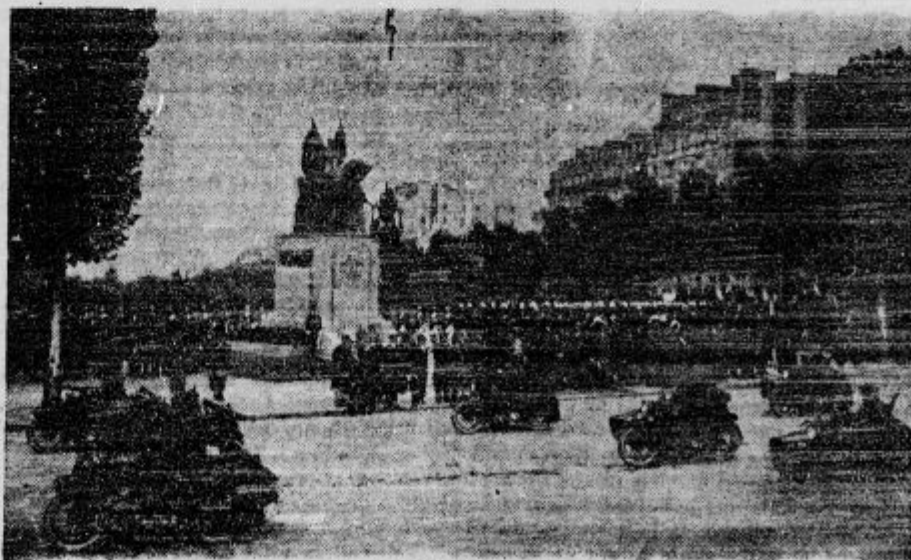
celem zakladu. Takoj prvo noč po najdbi je začel krtino razkopavati neznanec, ki je pa baje zadel samo še na cvanegerci in se mu trud ni izplačal.

d Ponarejeni 50 dinarski kovanci so se pojavili po Slovenskih goricah.

d Za občino Videm—Dobropolje je higijenski zavod naročil cepivo proti griži. Izvršiti hočejo cepljenje vsega prebivalstva v Podtaboru. Na ta način bodo tudi ti kraji rešeni te šibe.

d Časnikarji iz Nemčije so na svojem izletu po Jugoslaviji, dne 5. oktobra, prišli tudi v Ljubljano, kjer so jih lepo sprejeli. Opol dne je nemške časnikarje povabila na kosilo banovina, malico pa jim je priredila mestna občina v ljubljanskem nebotičniku. Tak obiski za napredek tujskega prometa in za ugled našega naroda pred svetom — niso brez pomena.

d Dem za varstvo deklet je blagoslovil oni dan v Mariboru škof dr. Tomažič. Ob tej priliki je g. knezoškof izrekel nekaj važnih besed o potrebi zaščite ženske mladine, zlasti deklet, ki prihajajo z dežele v mesto. Po blagoslovitvi je govoril tudi mariborski župan dr. Juvan, poudarjajoč, da gre za važno socialno ustanovo v prvi vrsti zahvala pred 80

v Parizu so odkrili spomenik našemu kralju Aleksandru I. in njegovemu očetu Petru I.

»Sloga jači, nesloga tlačí!« Več kot naši izraziti politični in narodni sovražniki nam lahko škodujejo ljudje iz naših vrst, ki iz osebnih, krajevnih ali koristolovskih ozirov rušijo enotno fronto ogromne večine slovenskega ljudstva.

letl umrli učiteljci Sabini Kučera, ki je do-
ločila svojo hišo za bivališče dokletom, ki pri-
hajajo v mesto za službo.

d Neresnične vesti e poskusni mobiliza-
ciji. Banska uprava je razglasila: Po Ljub-
ljani in okolici se širijo vesti, da bodo šole
v kratkem zaprte, ker da odidejo profesorji
in učitelji na orožne vaje; da bodo šole iz-
praznjene in v njih nameščeno vojaštvo in
da bo oglašena poizkusna mobilizacija. Te
vesti so docela neosnovane; širijo se zlonam-
erno z namenom, da se prebivalstvo vzne-
miri. Proti osebam ki bi te vesti še nadalje
trosile, se bo postopalo kazensko.

d »Napad« na Belgrad. Te dni je vojaško
poveljstvo izvršilo z letali napad na prestolno
mesto zaradi poučevanja občanstva pred ne-
varnostjo zračnih napadov, ki mu preti v
resnem slučaju. Zračni napad ni bil večji od
prejšnjih poskusov. Pojavila so se sovražna
letala nad mestom in naznanile so jih tovar-
niške in ladijske sirene. V tem trenutku se je
v mestu ustavil skoro ves promet. Ulice so
se na mah izpraznile. Napad, ki je trajal nad
eno uro, je izvrševalo več letalskih oddelkov,
ki so metali na razna poslopja v mestu 3600
najrazličnejših bomb. Mesto so branili isto-
tako drugi oddelki letal in vojaške posadke
na raznih straneh mesta. Zračni napad se bo
ponovil še enkrat do 20. t. m. toda ponoči. Pri
zračnem napadu se je uporabljalo manever-
sko streljivo.

d Gradbena dela lepo napredujejo na
novi železniški progi St. Janž—Sevnica. Po-
stajna poslopja so tako v Tržišču kakor tudi
v Jelovcu že popolnoma dograjena. Za 31.
oktober je razpisana licitacija za zgradbo no-
vega železobetonskega mostu na dovozni ce-
sti pri postaji Jelovec. Most bo šel čez Mirno
in bo vezal že obstoječo cesto, ki gre po des-
nem bregu reke Mirne a postajo Jelovec na
levem bregu Mirne. Gradbeni stroški za ta
novi železobetonski most so preračunani na
615.000 Din.

d Junaški deček. Pred kratkim je ljub-
ljanski reševalni avtomobil prepeljal v ljub-
ljansko bolnišnico 13 letnega Ludvika Barto-
la, posestnikovega sina iz Drage pri Čabru.
Ta deček je dobil hude opekline po vsem
telesu, ko je v petek ponoči gorela hiša njo-
govega očeta posestnika Ivana Bartola. Deček
je spal v podstrešju ter je sanjal, da je sredi
gorečega poslopja. Od strahu se je zbudil ter
videl, da res gori okrog njega. Deček je ho-
tel naglo skočiti iz poslopja na prsto, hkrati
pa se je spomnil, da leže v pritličju hiše njo-
govih starši ter trije mlajši bratci in sestrice.
Deček je stekel navzdol ter s krikom zbudil
vse. Medtem pa je bil plamen prdri do dru-
žinske spalnice. Čeprav je bil deček sam hudo
opečen, je imel vendar še toliko moči, da je
odklenil večna vrata, skozi katera se je dru-
žina rešila v samih svajcah. Mali Ludvik je,

čeprav je trpel grozne bolečine, stekel še do
sosedov ter jih opozoril na nevarnost in jih
prosil pomoči. Medtem pa je hiša že do kraja
pogorela z vso žlvino, vsemi pridečki in po-
hištvom. Prebivalci hiše niso rešili prav nič
drugega kot srace na sebi. Opečenega dečka
je pregledal zdravnik, ki je ugotovil, da so
opekline smrtonovarne. Ker pa se je sedaj
stanje dečku obrnilo na boljše, je bil deček
prepeljan na zdravljenje v ljubljansko bolni-
nico, dočim poprej prevoza ne bi prenesel.

d Za naše misijonarko. Štiri šolske se-
stre iz Slov. Bistrice/ odpotujejo prihodnji
mesec v kitajske misijone. Manjka jim pa
sredstev za vožnjo. Te dni bodo v ta namen
zbirale po Ljubljani in deželi šolske sestre
darove, namenjene za vožnjo omenjenih mi-
sijonark. Vse dobre Slovence prav lepo pro-
simo, da žrtvujejo po svojih močeh, da bodo
mogle misijonark priti na svoj cilj.

d Tvorine radijskih aparatov hoče zgra-
diti podjetje Philipps v Valjevu v Srbiji.

d Jabelk bomo letos izvozili samo okoli
1200 vagonov, dočim smo lani izvozili okoli
3400 vagonov, za katere smo dobili nad 68
milijonov dinarjev.

d Nesmejen uvoz govoje živine iz Jugo-
slavije in Romunije namerava dovoliti češko-
slovaška vlada.

d Židovski Zagreb. Casopis »Mlada Hr-
vatska pišec, da je bila ono srede in oni čet-
rtrek, ko so praznovali Židje svoje novo leto,
odprta v Zagrebu samo vsaka 25. trgovina.

d Katoliške dijaško pešniške društvo
»Bistrice« je priredilo ono nedeljo zvečer v
Domžalah vsakoletni družabni večer. Poleg
pokrovitelja bana dr. Natlačena, sta bila med
drugimi odličnimi osebami svetelna in du-
hovskega stanu, navzoča tudi ministra dr.
Korošec in dr. Krek. Na vzporedu so bili go-
vori in petje. Bil je zelo lep večer.

d Nad 6000 strupenih kač so lani iz Her-
cegovini poslali v Nemčijo, kjer iz strupa iz-
delujejo zdravilo proti kačjemu piku. Za ubite
kače so dobili tamošnji prebivalci izplačanih
nad 150.000 Din.

d Velike šole za Bešegradem v Ljubljani
je blagoslovil preteklo nedeljo ob navzočnosti
naroda in zastopnikov raznih oblasti stolni
župnik in kanonik g. dr. Tomaž Klinar. Go-
spod kanonik je imel krasen nagovor, v ka-
terem je med drugim poudarjal, da je nova
šola živa stavba otrok božjih. Da bo pravilno
izpolnjevala svoje naloge, mora postati sve-
tilnik, iz katerega bo izžarevala močna luč
v najbolj skrite koče in barake. Luč na tem
svetlniku mora biti luč modrosti in obenem
plamen ljubezni, šele tako bo ta nova stavba
sveta hiša krščanske vzgoje, ki bo vršila svoje
veliko prosvetno poslanstvo v znamenju Kri-
ža in jezika slovenske matere.

d Volitve v 50 občinah savske banovine
so bile dne 4. oktobra. Udeležba je bila v

IZ DOMACE POLITIKE

nekaterih občinah zelo slaba in je dosegla
ponekod le 6%. V vseh občinah je zmagal
HSS.

d Prva seja novega zasedanja narodne
skupščine v Belgradu bo 30. oktobra že v
novi skupščinski palači, ki so jo po 30 letih
vendar dokončali.

d Francoski časopis »Tempse« priina
prinaša pod naslovom »Delo nacionalne ob-
nove vlade dr. Stojadinovića«, tudi sledeče:
Iz raznih znamenj se more sklepati, da bo v
kaj kratkem času prišlo do zelo ugodne ur-
ditve hrvatskega vprašanja. Če se vsa zna-
menja precizirajo, bo g. Stojadinović ustva-
ril delo največjega pomena. Občinske volitve
27. septembra v moravski banovini, ki se na-
haja v osrčju Srbije, so pomembne. 85%
občin je dalo ogromno večino JRZ. V nekaj
tednih bodo tudi druge banovine obnovile
svoja občinska zastopstva. Vse napovedi so
si edine v tem, da bo g. Stojadinović dosegel
isti uspeh. V teh okoliščinah bo predsednik
vlade imel vso veljavo, da nadaljuje in do-
konča delo narodne sprave.

d Občinska uprava v Banjaluki je leto-
nje leto prihranila 940.000 Din v svojem pro-
računu. Bela vrana!

d Tako je. Ono nedeljo so proslavili v
Preščici pri Sisku jubilej hrvatske himne. Na
tej proslavi je govoril znani hrvatski pre-
boritelj dr. Pernar. V svojem govoru je ostro
napadel komunistično propagando in komu-
nizem sploh. Odlučno je obsodil tudi vsak
poskus osnovanja kakršnekoli »ljudske fron-
te«. Dr. Pernar je rekel: »Nam ni potreba
nobenih ljudskih front. Mi imamo hrvatski
kmetški pokret, ta je naša najboljša fronta.«
Tudi pri nas v Sloveniji imamo slovenski
kmečki pokret in prav nič ne potrebujemo
več ali manj prikritih komunističnih front!

d Fašisti, a ne nacionalisti. Ljubljanska
lista upokojenega generala Petra Živkovića
»Jutro« in »Slov. Narod« pišeta, da sta se v
Belgradu združila oba nacionalna kluba pe-
horcev in pofarjev. Le odkod ta politična
klika jemlje drznost, da se imenuje »naci-
onalna«. Nacionalen politik je tisti, ki ga je
narod postavil, ki izhaja iz naroda in dela
za narod. Nacionalna politika pa je tista, ki
odgovarja težnjam večine naroda. V Jugosla-
viji smo pač imeli neko diktatorsko dobo v
kateri so vladali neki »nacionalisti«, ki so pa
le sami sebe tako imenovali, narod pa jih je
imenoval batinaše, pljačkaše, fašiste in ko-
rupcioniste.

d Za naslednika umrlega Svetozarja Pri-
bičevića je kot voditelj skupine bivše samo-
stojne demokratske stranke izvoljen Adam
Pribičević.

d Pred nam ni pa nihče zaupal. Francozi
in Angleži nam sedaj ponujajo posojilo. Do-

Slovenski dom

JB NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA
SVOJIM ČITATELJEM TOPLA PRIPOROČA-
MO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN
STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV ZA
ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLO-
VENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO
NADOMEŠTILO. PIŠITE NA DOPIŠNICI
UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUB-
LJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILK
LISTA NA OGLED.

Napol storjeno delo-ves trud zaman!

Prosim, dajte mi platna za posteljno perilo — ali najboljše vrste!

Milo rabim, je lahko tudi cenejše vrste — moram varčevati!

Zakaj ni moje perilo tako lepo kakor moje prijateljice!

SCHICHTOVO MILO JELEN

varuju perilo

ZA NAMAKANJE ZENSKA HVALA

bavo petroleja iz Romunije hoče denarno podpreti Francija. Anglija pa nam ponuja kredit treh milijard za zgraditev jadranskih pristanišč.

d Vedja zemljoradnikov Jov. Jovanovič je na shodu v Banjaluki govoril tudi o kmečkem vprašanju. Težava tega vprašanja je v tem, ker hočejo Hrvati staro takoj podreti, Srbi pa niso za podiranje starega stanja, dokler ni novo zgrajeno. Tako Hrvati kot Srbi niso le za delno rešitev hrvatskega vprašanja, temveč zahtevajo eni ko drugi, da se hrvatsko vprašanje reši dokončno. Od hrvatskega kmeta ne grozi prav nobena nevarnost ne vladarski hiši ne sedanji državi.

d Gospodarsko poslopje je pogorelo posestniku Juriju Kmetecu v Cirkovcih na Dravskem polju.

d Stanovanjsko poslopje s hlevom je zgorelo posestniku Francu Petroviču v Bukovcih pri Ptujju.

d S svojim avtomobilom se je zaletel v kmečki voz blizu Zagreba angleški časnikar Richard in je poškodoval tudi kmeta Josipa Bogdaniča.

d Poštni minister dr. Kaludjerčič je imel blizu Livna v Bosni avtomobilsko nesrečo, ker se mu je avtomobil prevrnil v jamo. K sreči se je poškodoval samo avtomobil.

d Ker se je os snela z jarmov. Na Podeškem vrhu pri Konjicah je prišlo pri spravljaju vej do težke nesreče, ki je imela smrtno posledico. Blizu posestnika Bočka Franca se nahaja gozd, ki ga zaradi strmine imenujejo z značilnim imenom »Konjska smrt«. Posestnica Boček Terezija je šla svakoma pomagat navkreber po strmimi spravljaj naloženi voz. Ker vola nista mogla potegniti, so pol vejevja razložili. Pri tem se je os snela z jarmov. Ko je Ferdinand Črešnjar, bočkin svak, to opazil, je zaklical Bočkovi, da hitro podložijo voz. Ona je hotela podstaviti kamen pod kolo, toda bilo je že prepozno. Voz se je premaknil in zdrknil nazaj. Bočkova se ni mogla več umakniti. Veje so jo podrle in je prišla pod kolesa. Dobila je težke poškodbe po rokah, nogah in trebuhu. Brž so jo odnesli domov, kjer je kako uro pozneje umrla. Nesrečna pokojnica je bila v blagoslovljenem stanju.

d Odpravljajo telesnoga ploda — tako čitamo v Zdravju — se neverjetno širi po naši državi. To je pregreha proti morali, a tudi po zakonu prepovedano in kaznivo. Žal, da tudi tu velja prislovica, »kjer ni tožnika, tam ni sodnik« in tako ostane ogromna večina slučajev prikrita in brez kazni. Državno pravdnštvo dvigne obtožbo, kadar se s tem povzroči smrt nosečnici. — Žal, da mnoge babice in tudi nekateri zdravniki vršijo to prav

na debelo. V Zagrebu in Belgradu sta bila kaznovana zdravnika, tudi babice se večkrat kaznujejo. Obžalovati je, da tako početje uničuje spoštovanje, ugled in zaupanje do zdravniškega in babiškega stanu.

Dolovično vožnjo v Ljubljano,

da si izberete najlepši zimski plašč, Vam nudimo znana najboljša

damška konjickija PAULIN Ljubljano — Zvezda.

Ob nakupu se Vam ob predložitvi voz. listka povrne voznina 3. razreda oseb. vlaka od vsake žel. postaje v Sloveniji do Ljubljane.

d Brat ustrelil brata. V skromni hiši v vasi Podgrad pri Zalogu živi družina Nalarjev. Eden izmed sinov, to je 32 letni Jernej, bi se rad poročil ter je zahteval, naj bi mu mati prepisala hišo. Ostala dva brata, Alojzij in Viktor, pa sta se temu silovito upirala in tako so imeli v hiši pogosto prepir. Oni večer je prišel Jernej nekoliko opit domov in seveda sta tudi brata izpila nekaj meric. Začel se je zopet prepir med brati. V Jerneju je zavrela kri ter je napadel mater in brata Viktorja, Lojze pa se je postavil v bran. Jernej je pograbil nož ter navalil na Lojzeta in ga zabodel v pleča. Povzročil mu je precej veliko rano. Mati in brata, ranjeni Alojzij in Viktor, so pobegnili pred podivjanim Jernejem do bližnje tvornice dr. Kanskega. Jernej pa je oddvajal za njimi z veliko gorjačo v roki. Čuvaj tvornice Franc Dimnik je naglo odprl vrata ter spustil noter mater, Viktorja in Lojzeta in naglo zaklenil, tako da besni Jernej ni mogel za njimi. Zato je obstal pred tvornico ter silovito razgrajal. Alojzij je imel pri sebi vojaški brovning ter je z njim oddal en strel v zrak, drugega skozi les vrat, tretjega pa skozi ključavnico. Jernej je pred vrati najbrže oprezoval skozi ključavnico ter se okrenil v istem trenutku, ko je Lojze oddal tretji strel. Jernej je samo še zajecal ter se zgrudil. Zadet je bil v vrat ter je bila rana takoj smrtna. Vrata tvornice so se seveda na-

to odprla. Jerneju ni bilo več moči pomagati, pač pa je Lojze postajal čedalje slabši zaradi rane v plečih. Iz tovarne dr. Kanskega so poklicali po telefonu reševalni avto, iz Ljubljane. Reševalci so 23 letnega Lojzeta prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Tudi njegovo stanje je zelo resno.

d Na postaji Jarše-Mengeš se je zgodila ono nedeljo zvečer železniška nesreča, ki je zahtevala življenje 25 letnega Alberta Podobnika iz Dravelj. Pred vstopom v vlak je šel vlaku nekoliko nasproti. Lokomotiva ga je butnila tako hudo v sence, da je obležal na mestu mrtev.

d Angel varuh je bil pri nji. Pri svoji stari materi v Mariboru se je nahajala te dni petletna Zlata Sišek iz Kranja. Otrok je zjutra gledal z okna stanovanja, ki se nahaja v III. nadstropju. Naenkrat pa je omahnil v globino. Očividcem je zastalo srce v prsih. Iz globine se je začul udar telesa in vsi so mislili, da se je dekletce na mestu ubilo, ko je zadonel še jok male ponesrečenke. Po čudovitem slučaju je otrok ostal živ. Pozvani so bili reševalci, ki so dekletce prepeljali v bolnišnico. Tam pa so ugotovili samo lažje notranje poškodbe, dočim so vsi udje celi. Dekletce so zaenkrat še obdržali v bolnišnici, če se pojavijo morda kakšne posledice padca. Nerazumljivo pa se zdi ljudem, kako je mogel ostati otrok pri padcu s take višine živ.

d Avtomobil ga je povozil. Conča Vincenca, 43 letnega dninarja iz Cerovca pri Sv. Juriju ob j. ž. je pri gostilni Botolen v Rogatcu povozil neki avtomobil. Conču je počila iobanja, zlomil si je nekaj reber in se poškodoval po oben rokah.

d Lejal je mrtev med hlodi. Na Janževem vrhu pri Ribnici na Pohorju se je zgodila smrtna nesreča, ki je vzela očeta šestirnim nepreskrbljenim otrokom. V gozdu posestnice Roze Podlesnikove je bil zaposlen 43 letni Jurij Jamnikar kot drvar. Lupil je posekane smrekove hlode ter jih po drči spuščal v dolino. Zvečer pa Jamnikarja ni bilo domov. Vsi prestrašeni so ga domači

Slovenski fantje! Na vnebovpijočo krivico, ki Vam jo je storila JNS z razpustom Vaših prosvetnih organizacij, odgovorite s tem, da z vso silo agitirate pri občinskih volitvah za listo stranke dr. A. Korošca, ki Vam je Vaše organizacije zopet vrnil.

RAZGLLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

pričakovali vso noč, zjutraj pa se je odpravil njegov 14 letni sin iskat očeta. Našel ga je v dolini, kjer so se ustavljali hlodi, katere je spuščal po drči. Ležal je mrtev med hlodi, ki so ga pobili do smrti. Najbrž je Jamnikarju pri spuščanju hloedov spodrsnilo, da je padel v dno ter ga je deblo potegnilo za seboj.

d **Zaradi brec je umrl.** Rudarja Jagodiča Ivana iz Trbovelj je nekdo brcnil v trebuh. Jagodič je še sam šel v bolnišnico, kjer so ga takoj operirali, vendar mu niso mogli rešiti življenja.

d **Razne nezgode.** V Spodnjih Dupljah pri Kranju je neki ljubljanski avtomobilist podrl s svojim vozilom petinpetdesetletnega hlapca Jožeta Vogelnika iz Bistrice pri Bledu. Vogelnik je peljal z dvema konjema dvo-vprežen voz, ko je za njim privozil Ljubljancan z avtomobilom. Avto je podrl Vogelnika, ki je dobil poškodbe po obrazu in telesu ter si zlomil levo nogo. Avtomobilist je ponesrečenca sam prepeljal v bolnišnico v Ljubljano. — Na Verdu se je peljal s kolesom 17 letni kovaški vajenec Janez Hren. Med vožnjo se je zaletel s trebuhom v oje nekega voza ter dobil resne notranje poškodbe. — Med vožnjo je padel s kolesa in si zlomil nogo 42 letni Goričar Bruno, uradnik v tovarni barv v Mozirju. — V globino 5 metrov je padel in si zlomil nogo živinski prekupec Franc Langenwaller z Vrhnike. — Pri delu si je zlomil nogo Jožef Frelj, hlapec na Bornovem posestvu v Trziču. — Ljubljanki reševalci so prepeljali v Ljubljano 60 letnega kmeta Jožefa Tomšiča iz vasi Rogatec v občini St. Jurij pri Grosupljem. Tomšič je hotel nakrmili živino, pri tem pa se je zadel s trebuhom v oje voza v hlevu ter dobil resne notranje poškodbe. — V vasi Mali Vrbi pri Krki na Dolenjskem je padel 37 letni posestnik Ivan Sterk tako nesrečno, da si je zlomil roko.

NOVI GROBOVI

d **Prah boste in pepel.** Pri Dev. Mar. v Polju je umrl Mihael Kocjančič, okr. orož. stražmojster v p. — V Železni Kapli na Koroškem je preminul 57 letni edini slovenski gostilničar v tem trgu Peter Piskernik, brat profesorice dr. Angele Piskernik v Ljubljani. — V Rečici ob Savinji je odšel po večno plačilo 66 letni Fürst Anton. — V Rušah je zaspala v Gospodu Antonija Lasbacher. — V Šmartnem pod Šmarno goro je mirno v Gospodu zaspala Helena Premk roj. Bizjak. — V Spodnji Šiški je nenadoma umrla 38 letna Marija Novak. — Na Pobrežju pri Mariboru so pokopali Ivana Lenarčiča, nadstražarja v p. — V Gotovlah so djali v grob vojaka 5. bat. 29. art. p. v Bitolju Jožefa Reherja. — V Rakovici pri Kranju je umrla Marija Rakovec roj. Košnak. — V Kranju je odšel v večnost veletrgovec Crobath Franc. — Na magdalenskem pokopališču v Mariboru so pokopali Grisold Pavlo. — V Mariboru so pokopali Ernesta Rišava. — Na Jenenicah je umrl šolski upravitelj v p. Ivan Šega. — V Mariboru je odšel v večnost Franjo Čuš, višji kontrolor. — V Ljubljani so umrli: višji davčni upravitelj v p. Franc Lunder, sluhatelj modroslovske fakultete Grabar Geza, veleposestnik in trgovec iz Blagovice Franc Pustotnik, banski svetnik Anton Mencinger, Ravnikar Marija roj. Založnik, trgovska sotrudnica Marica Ferlič, Ivana Kante, artiljerijski narednik Viktor Ribič, Marija Tschulik, Zofija Aman roj. Janežič in knjigovez Milan Trtnik. Naj počivajo v miru!

Na severu se vrše hudi boji za mesto Oviedo, kjer so se utrdili uporniki, ki jih vladne čete, v prvi vrsti rudarji-dinamitarji oblegajo že dva meseca. Uporniške čete stoje sicer samo kakih 30 km pred tem mestom in se trudijo, da bi pravočasno prišle oblegancem na pomoč, vendar je položaj oblegancev za enkrat precej slab in ni izključeno, da se bo moralo Oviedo v celoti podati rdečim četam. Bo to sicer zmaga vlade, vendar brez večjega pomena za nadaljni potek dogodkov na bojiščih. Zadnja poročila iz Madrida vedo, da uporniki krčevito branijo v Oviedu ulico za ulico in so se zabarikadirali v najstarejšem delu mesta, kjer je katedrala, vojašnica in velika tovarna za orožje. To je šestina od celega mesta, ki je še v rokah upornikov.

Vlada poroča, da so uporniške čete prešle severno od Toleda v napad. Vlada tudi pri-

znava, da so uporniki z uspehom bombardirali položaje vladnih čet zapadno od Madrida. Uporniki pa poročajo, da so z zavzetjem kraj El Tiemblo pri Avili ustvarili enotno, nepretrgano fronto od Naval Perala do Toleda, zapadno od Madrida.

Da španski komunistični vladi v realnici trda prede, kaže velika nervoznost ruske sovjetske vlade, ki je Društvu narodov predlagala, naj posebna komisija preišče, v koliko so se Nemčija, Portugalska in Italija pregrešile proti dolžni nevtralnosti. Seveda se te države ruskemu predlogu smejejo, saj dobro vedo, da bi bilo treba v tem pogledu najprej na odgovor poklicati Francijo, Rusijo in druge izvenevropske države, ki prevažajo upornikom, požvižgajoč se na nevtralnost, dan za dnem vse, kar je za boj potrebno.

KATOLIŠKA CERKEV

s **Razno.** Kardinal Avgust Hlond, primas Poljske, ki je sodeloval na lanskem velikem evharističnem kongresu v Ljubljani kot papežev odposlanec, je bil odlikovan od Jugoslavije z redom Belega orla. — Angleški katoličani so izdali poziv na ves svet, v katerem zahtevajo tudi naslednje: 1. Vsi katoličani naj žive v duhu svoje vere na ulici, v tovarni, uradu itd. 2. Vsi katoličani se morajo združiti v borbi proti komunizmu. 3. Kadar komunist stiska pest, naj katoličan dviga roke in kliče Kristusu Kralju. — Ameriški zmagaalec Metcolfe, ki je na berlinski olimpijadi dosegel v tekmovalju eno prvih mest, je izjavil časnikarjem, da se vse časti in odlikovanja, ki jih je dosegel pri tekmah, ne dajo

primerjati s srečo, ki jo je občutil, ko je postal katoličan. — Predstojnik misijona, p. Verdaasdonk iz družbe belih očetov, je v Kagoniu (vikariat Bukoba) v Afriki obhajal 25. letnico mašništva. Slovesnosti so se udeležili štirje sultani iz okolice, trije katoličani in en protestant, hoteč s tem izraziti misijonarju in misijonom sploh svojo hvaležnost in priznanje. — Vikariat Jungnien v Hopeju na Kitajskem, ki ga vodijo domači kitajski duhovniki, je dosegel v zadnjih 12 mesecih prav lepe uspehe. Dasi mora 14 duhovnikov tega vikariata oskrbovati 45 tisoč duš, so vendar sprejeli v Cerkev 1640 odraslih poganov, se vstevši krstov, podeljenih ob zadnji uri. Na prvem mestu je misijonar Wang, ki je sam spreobrnil 279 poganov. — 60 letnico mašništva je praznoval apostolski vikar v Tientsnu

Španski komunisti uničujejo kipe svetnikov in cerkvene zaklade.

na meji Tibeta v Kitaju, škof Giraudeau iz družbe pariških misijonarjev. Kljub visoki starosti junaško nosi težko breme misijonskega škofa. —

AVSTRIJA

» To in eno iz Korotana. V Bistrici v Rožu so spremili k zadnjemu počitku Terezijo Cop iz Sveč, Jožeta Kopajnika iz iste vasi in Valentina Wurzerja, tasta slovenskega umetnika Maksima Gasparija. — V Železni Kapli je umrl gostilničar Peter Plakernik. — Domovinska fronta je priredila v Celovcu povodom 10. oktobra večjo proslavo, med drugim so bili blagoslovljeni prapori deželnega in okrajnih vodstev. — S 1. oktobrom je nastopilo vojaško službo v državi skupno 15.000 rekrutov, od teh samo na Dunaju 8000. — Za poveljnika kor. divizije je imenovan gen. major Barger, nekdanji varnostni nadzornik. — Sveška požarna bramba je praznovala svojo 50 letnico. — Knez Starhemberg se namerava od svoje žene, grofice Salm-Reifferscheidt-Raitz, ločiti.

FRANCIJA

» Teorija in praksa. Socializem francoskega sodruža se v praksi vse drugače izvaja, kakor v teoriji. Zaradi neprestanih stavk, ki so delo komunistov, se havi francoska vlada z namero, da bi stavke prepovedala ter uvedla oblastveno razsodišče, ki bo nekaka prva instanca v sporih med podjetnikom in delavci. Šele kadar bi razsodišče sodilo v prid delavcu, podjetnik pa sodbe ne bi upošteval, lahko delavstvo začne stavkati. Kaj poročajo naši slovenski sodruzi na ta Blumov korak? Vseh njegovih ukrepov dozdaj že prehaliti niso mogli, pa se bodo najbrž tudi za tega ogreli. Ko pa je naša vlada nedavno objavila, da pripravlja uredbo, s katero se bodo uvedla obvezna razsodišča v medznih sporih, pa je bil v socialističnih vrstah ogehj v strehi. Saj bi bili rdeči generali najbolj udarjeni, če bi se uvedla mirna poravnava v medznih sporih.

AMERIKA

» To in one. Za mrtvega bo proglašen Anton Pavlin, rojen 1876 v Gorenjih Vodicaх pri Litiji. — V Berwyn Ill. je nedavno umrla 52 letna Uršula Kralj iz Račne na Dolenjskem. — V Milwaukee je preminul 54 letni Frank Kovačič iz šmihelske fare na Dolenjskem. — V Imperial Pa je odšel v večnost 55 letni Josip Jankel iz Zabjo vasi pri Novem mestu. — V Clevelandu je zapustila solzno dolino Cecilija Pelko roj. Vidmar iz Velikih Lipjanj pri Žužemberku. — V Eveleth Minn so pokopali 65 letnega Janeza Finka iz Grosuplja pri Smarju.

DROBNE NOVICE

V Parizu je umrl nemški pisatelj Hermann Wendel, velik prijatelj Slovencev in Jugoslavičev.

Madžarski ministrski predsednik Gömbös je umrl v nekem nemškem zdravilišču. Kak na ledvicah!

Ker učitelji niso dobili plače, štrajkajo dijaki v pokrajini Oksaka v Mehiki. Pri nas ni takih učencev.

Nad 10.000 policistov je morale v Parizu vzdrževati red, da so komunisti lahko zborovali.

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Kmečka zveza in politične stranke

(Nadaljevanje.)

Zadnji članek s tem naslovom smo zaključili s vprašanjem, kakšno naj bo stališče Kmečke zveze do različnih političnih strank, ali drugače povedano, kaj naj zahteva Kmečka zveza od strank, ki se bodo potegovala za njeno podporo.

Posamezne stranke hočemo presojati po sledečih vidikih:

1. Kakšno stališče zavzemajo v vprašanju notranje ureditve naše države.
2. Kakšno stališče zavzemajo v vprašanju naše splošno-gospodarske, a posebej naše kmečke politike.
3. Kakšen svetovni nazor zastopajo, ali jasneje povedano, kakšno stališče zavzemajo v vprašanju vere, verske in pravne vzgoje ljudstva, ter svobodnega verskega udejatvovanja posameznika.

Vprašanje notranje ureditve naše države ni le politično vprašanje, kakor znaniti ta ali oni misli, ampak je v enaki meri tudi gospodarsko in kulturno vprašanje. Tega se Kmečka zveza živo zaveda, zato je v njenem programu zapisano dobesedno:

»Kmečka zveza smatra kot pogoj za izboljšanje gospodarskih, kulturnih in narodnih interesov, da se takoj uveljavi zakon o najbrži upravnih, finančnih in gospodarski samsopravi posameznih pokrajin. Imena, kod katerimi se bo to doseglo, se postaranskega pomena.«

Kot rečeno, imamo vprašanje samouprave za življenjsko vprašanje Slovenije, za vprašanje našega gospodarstvenega, socialnega in kulturnega razvoja, za vprašanje našega narodnega obstanka sploh.

Zato imamo pravico, da se kot nepolitična stanovska organizacija bavimo s tem vprašanjem, zasledujemo njegov razvoj in se borimo za njegovo ugodno in pravično rešitev, ozir. gledamo, da s vso močjo našega pokreta podpremo tiste, ki se za to bore.

Le one politične stranke, ki jim samouprava Slovenije ni samo vojnično geslo, le stranke, ki zahteve po samsopravi Slovenije ne postavljajo le takrat, ko so v opoziciji, a poblešno molče, ko so v vladi, zadovoljne, da zobjejo iz vladnih jastil, morejo računati na podporo s strani kmečkih množic, organiziranih v Kmečki zvezi.

Ne natolcuje!

Pred nedavnim smo imeli zopet priliko čitati v »Jutru« malo denunciacijo. Nič zato, saj smo takih in podobnih stvari od »Jutrove« strani vajeni. Res pa je, da je kmečka zveza komaj čakala in da se ji nemalo čudno zdi, ker se »Jutro« že prej ni pokazalo e te strani.

»Zborovanje kmetov JRL« je bil naslov Jutrovega poročila za kmečki tabor na Brezovici, ki ga je priredila Okrajna kmečka zveza za okraj Ljubljana-okolica. Dvoje je možno: ali to, da »Jutro« in njegovi ne poznajo naših pravil, ali pa, da hočejo s takimi lažmi svoje politične podeželke somišljenike obvarovati blagodejnega vpliva naše stanovske organizacije. Če govorijo ne poznajo pravil, naj vedo, da so pravila Kmečke zveze nova, iz časov, ki bi po »Jutrovem« pojmovanju Kmečki zvezi ne bi bilo težko nositi politične obleke. Pa Kmečka zveza tega ni hotela in noče, zavedajoč se, da smo politizirali dovolj, zavedajoč se, da današnji čas terja predvsem stanovsko-strokovno vzgojo. Če

pa »Jutro« svoje zveze pristaša hoče obvarovati »strašne škode«, ki jim grozi v Kmečki zvezi, je to njegova zadeva. Nikakor mu pa kot pošteni poborniki za pravice slovenskega podežlja ne bomo dovolili, da bi z lažmi ustvarjal proti naši nepolitični organizaciji nerazpoloženja.

Res je, da se zveze v tisti stari, pa modri »vegovor«, da je obsodba drugih, odsev lastne duše. Naj bo na tem mestu dovoljeno pripomniti tolet Zveza kmečkih fantov in deklet je po pravih politična organizacija. Tako je zapisano, pa — samo zapisano. Pred kratkim smo se imeli priliko prepricati, da delovanje Zveze kmečkih fantov in deklet le ni tako nepolitično, kot sami trdijo in pravila ukazujejo. Zveza kmečkih fantov in deklet je na zunaj nepolitična, v resnici pa politična, za kar nam je dokaz lastnorčno pismo predsednika te organizacije, ki ga je pisal svojemu prijatelju. Ker je prav, da se z vsebino tega pisma seznanijo poleg vseh članov Zveze kmečkih fantov in deklet tudi vsi ostali, ga bomo v izviru priobčili.

Dragi tovariši!

Radi važnosti občinskih volitev Te opozarjam na važnost občinskih volitev in Ti priporočam, da v našem interesu v svoji občini poskrbiš:

1. da po možnosti sestaviš lastno kandidatsko listo mladih sposobnih in poštenih ljudi vseh poklicev (prav bi bilo samo kmečkih fantov-prip.).

BANKA BARUCH

II, Rue Arber, Paris (9^e)

Odpremite denar v Jugoslavijo na hitreje in po najboljšem dnevem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkvalitetneje

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo pisčila na naše čekovne računa. BELGIJA: No 204-64 Bruxelles. FRANCIJA: No 1317-94 Paris. HOLANDIJA: No 1452-65 Ned. Dorest. LUKSEMBURG: No 2967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice

2. Kjer to ni mogoče, organizirajte skupine naših ljudi in zahtevajte od skupine, ki sestavlja kakšno kandidatsko listo, ki je vam najbližja čim več, ali vsaj gotovo število kandidatov-fantov iz naših vrst. Seveda tudi na takšnih mestih, da bodo gotovo izvoljeni.

3. Ako tudi to ni mogoče, tedaj pa poskrbite, da bodo vsi naši fantje volili vsako opozicijsko listo in za takšno agnaciijo zastavite vse svoje sile in vpliv.

Ker nam gre le za ugotovitev, katera organizacija je politična, ali Kmečka zveza, ali Zveza kmečkih fantov in deklet, ne maramo citirati nadaljnje vsebine pisma, ki nosi podpis predsednika Kronovika.

Kdor drugim jama koplje, sam vanjo pada. Ni nam zato, da se spuščamo v politiko, branili pa bomo svojo organizacijo in njene pravice toliko časa, dokler ni bomo v svesti, da je naše delo narodu v gospodarskem oziru v korist. Ponovno povdarimo, da se bomo borili proti vsem in proti vsakomu, kdor temeljne pravice našega kmečkega podežlja krati, pa bodisi zavedno, bodisi nezavedno, pa naj bo to kaka politična stranka ali pa Zveza kmečkih fantov in deklet, o kateri imamo sedaj potrdilo, da je kljub »nepolitičnim« pravilom politična.

d Barve, lake, lirneč št. ter plekanske in alikarake potrebčine kupite najugodnejše v novi trgovini, Ljubljana, Borštnikov trg, usproti goštilni »Pod staro lipo«.

»Slovensko ljudsko fronto« sestavljajo ljudje, ki jim je Slovenija deveta briga. Njihov vzor sta sovjetska Rusija in Španija. Oni žele nemirov in krvi. Mi pa hočemo miru, pravice, dela in kruha!

BOJ ZA NAŠE OBČINE

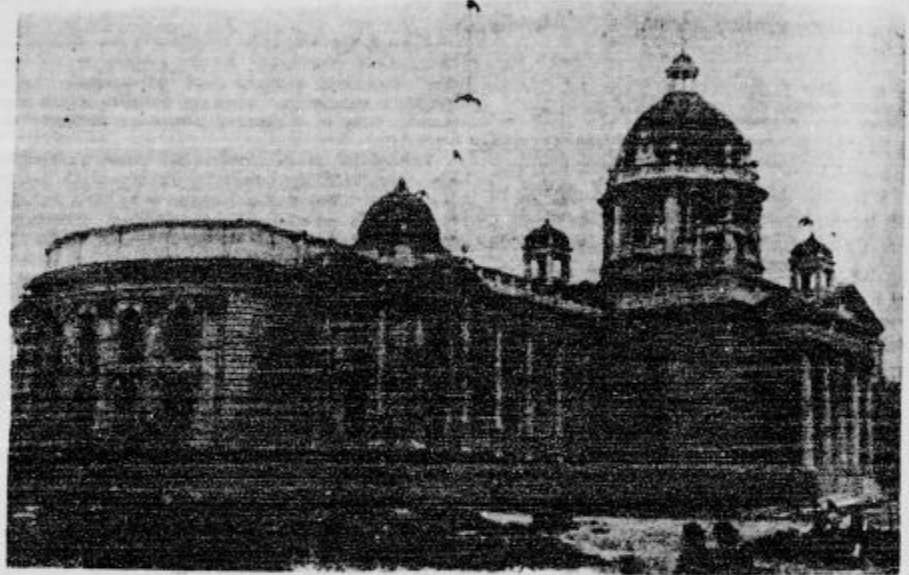
Polhov Gradec. Občinske volitve so občino precej razgibale. JRZ ima že potrjeno svojo listo. Nosilec naše liste je Jernej Škof, ugleden posestnik in dober gospodar, kateremu lahko zaupamo občinsko gospodarstvo. Ostali odbor pa so izvolili volilci na sestankih po vaseh. Imeli bomo eno samo listo. Nasprotniki bodo agitirali, da ni treba hoditi volit, saj je že izvoljena lista JRZ. Mi pa se enodušno odzovemo klicu našega voditelja dr. Korošca. Saj se delo naše stranke pozna že tudi v naši občini. Kdaj so se delala toliko javna dela kot letos? V nedeljo 11. oktobra smo imeli tudi zborovanje. Urednik Kremžar nam je pojasnil sedanji politični položaj. Volilci so odobrvali njegove besede in zato gremo v nedeljo 25. oktobra vsi na volitve in volimo listo g. Jerneja Škofa.

Leskovec pri Krškem. V poletnih mesecih smo letos precej potovali. Otroci so jo mahali kar na dva kraja v Maribor, na Slomškov praznik, in v Rajhenburg, na tabor Marijinih vrtec. Fantje so pobitli k Mariji Dobrega sveta na Slinovce pri Kostanjevici, dekleta k Mariji Lurški v Rajhenburg. En avtobus se nas je peljal na velike in nepozabne svečanosti v Stično in nedavno zopet en avtobus na veličasten tabor v Novo mesto. Povsod smo videli in slišali nebroj dobrega in lepega. — Sedaj smo se začeli pripravljati na občinske volitve. Naša občina je zelo velika. Obsega leskovško in svetoduško župnijo. Že skoro eno leto vodi to občino začasna uprava pod vodstvom župana Starca Franceta iz Leskovca. To je mož, ki si je s svojim mirnim, vestnim in poštenim delovanjem pridobil zaupanje občanov. Nasprotniki so v zadregi, ker ne vedo, kaj bi mu očitali. Končno so le nekaj pogruntali. Starček največji »greh« je to, da je pristal JRZ. Priznamo, da je res težko delo z nabiranjem kandidatov za listo JNS in Mačkovec; kajti vsi zavedni slovenski in katoliški možje ter fantje so tudi pri nas strnjeni v vrstah JRZ. Mi imamo kandidatno listo v glavnem že gotovo. Pri sestavljanju smo postopali demokratično. Vaščani sami so si odbrali po dva najboljša zastopnika. Vsi ti bodo prišli skupaj in si bodo spet sami določili nosilca liste. Slišimo, da delajo naši neprijatelji črne naklepe, kako bi z nasiljem onemogočili našo zmago. S tem ravno kažejo, kaj in kdo so. Mi pa jim že sedaj povemo, da tudi iz te molže ne bo »pofarskega« kruha. Volitve pri nas bodo enkrat pozneje. Naša soseda krajevna JRZ v Krškem je tudi marljivo na delu. Tamkaj so določili za nosilca liste velepospešovanega in uglednega veleposestnika g. Lazariniča. Tudi v Krškem mora biti naša zmaga!

Št. Jurij pod Knomom. Tudi za našo občino se bliža dan volitev. Kandidatno listo bo vložila JRZ. Može, ki kandidirajo na tej listi, so najuglednejši občani iz župnij Št. Jurij in Dobovec in izbrani po ljudski volji na vaških sestankih. Imena teh mož nam garantirajo, da bo občina, ako jo bodo vodili ti možje, v dobrih rokah. Nosilec liste Knez Friderik uživa tako v št. Jurju kot v Dobovcu splošno zaupanje. Volilci, ne dajte se begati, ako vas odvrtaajo od volitev. Ne ostanite doma, tudi če bi bila samo ena lista. Ta dan vsi na volitve in oddajte glas za listo JRZ. Kot ste skupno izbrali kandidate, tako jim skupno izkažite zaupanje na dan volitev. — Zgodnja zima je zadela tudi nas, ki smo na visoko ležečem kraju. Poč snegom je ostala vsa ajda, repa, korenja, zelje, marsikje tudi krompir, na drevju pa sadje. Škoda je nepregledna. Sadno drevje je večina uničeno. Poleg tega je najhuje to, ker kmetje še niso sejali ozimne. Snega je padlo najprej pol metra, za snegom je prišel mrzel veter, ki je sneg še trdil, na tega je pa padel še drugi. Brez dvoma bo treba javne pomoči in podpore. Ljudje to upajo

in upravičeno pričakujejo, ker sami si ne morejo pomagati in te škode prenesti.

Sv. Katarina v Topolu. Bliža se čas občinskih volitev, ko bo vsak od nas dal svoj glas za JRZ, stranko reda, miru in pravičnosti, dal vsak svoj glas v zadoščenje za kruta preganjanja, za nezaljšane krivice in najpodelejši teror, ki se je godil nad našimi narodnimi voditelji in njihovimi pristaši. Kakor oni niso klonili v svoji jekleni volji ob času krutega nasilja, ki ga je nad njimi izvajala proslula JNS, prav tako je naša dolžnost, da se na dan volitev polnoštevilno udeležimo glasovanja in glasujemo za listo JRZ, katere nosilec je obče splošno vani in priljubljeni Franc Kokač. Za izbiro boste imeli tudi »Gospodarsko listo«. Kaj bi bilo, če bi ta zmagala, jasno kaže to, da pripadniki »Gospodarske« izjavljajo, da bi bilo pristaše JRZ kot »bando« najbolje postreliti. Da bi do tega tudi prišlo, si priključite v spomin govor nekoga od njih, ki med drugim ni znal mnogo več povedati kakor to, da ne hodi v cerkev. Ali bo res še kdo med nami, ki bi dal svoj glas za ljudi, ki grozijo z nasilji in

Naš novi parlament v Belgradu.

krvoprelitjem? Naj ne bo niti emega od nas, da bi na volilni dan ostal doma. Vsi volimo listo JRZ. Zvestoba za zvestobo! Le ovenel list in gnila veja od zdravega drevesa pada.

Selca nad Škofjo Loko. V nedeljo, 4. oktobra, smo imeli shod JRZ, na katerem sta nam poročala dr. Milavec iz Ljubljane in Debejak iz Šk. Loke. G. Debejak nam je lepo obrazložil doseganje delo JRZ in pa program za bodočnost, obenem nam je prinesel tudi pozdrave našega voditelja dr. Korošca in pa dr. Kreka, ki sta mu jih sporočila prejšnji dan, 3. oktobra, v Ljubljani za nas, Milavec pa nam je zlasti pojasnil velik pomen občinskih volitev za našo bodočnost. Može in fantje Selške občine! Ker vemo, kolike važnosti je, kdo bo naš bodoči župan, zato 25. oktobra pojedimo vsi na volitve in glasujemo za predstavnika liste JRZ Matijo Megušarja, brez vsakih osebnih ozirov. Obenem naj bodo te občinske volitve odgovor in proteat vezim tistim, ki so pri prejšnjih volitvah prišli na vodilna mesta naše občine a

aleparijo. Takrat smo morali molčati, danes moramo govoriti svobodno. Te občinske volitve naj bodo tudi znak neomajne zvestobe do našega voditelja dr. Korošca!

Draga pri L. potoku. Nazaj v dravsko banovino si želimo, nazaj v Slovenijo! Poteka že sedmo leto, odkar so naše tri slovenske občine: Dražga, Trava in Oselnica, priklopili Čabranskemu okraju in k savski banovini. Več prošelj smo že predložili na merodajna mesta, a vse zaman: še vedno smo protinaravno odtrgani od Slovenije. S prikloplitvijo k čabranskemu okraju nismo nič pridobili, čeprav nam je Cabar »pred nosom«. Če kdo misli, da so se s tem zveze naših Kočevarjev s Kočevjem pretrgale, se zelo moti. Tudi v gospodarskem oziru ne moremo zabeležiti posebnih pridobitev. Dokler smo bili pod Kočevjem, je bila naša zemlja ocenjena kot manj rodovitna in nam je bil temu primerno odmerjen davek. Sedaj smo pa drugače ocenjeni, držijo nas za bogatejše prebivalce tega okraja; pa imamo isto podnebje in zemljo, kakor naši hrvaški sosedje. Nadalje smo pričakovali, da se bosta občini Dražga in Trava spojili, ker obe nimata skupaj niti 1900 prebivalcev. Združitev bi se morala izvršiti, če ne iz drugega, gotovo iz gospodarskega ozira. Kako naj nosita dve tako majhni občini, vsaka za seboj, bremena, ki jih še velike občine težko zmagujejo.

Nekaj smo pa vseeno pridobili, namreč novo stranko, to je slovensko mačkovstvo. To je poseben pojav, ki nima s hrvačkim pokretom ničesar skupnega in bi ga mogli najlaže istovetiti s komunizmom. Prej smo čvrsto držali »mejo«, sedaj nam tega ni mogoče, ker nimamo prave zveze z Slovenijo. Kde so pač še zanimi za nas? Mi odklanjamo tak »pokret«, ker smo Slovenci in ker imamo kot taki samo enega voditelja, in to je dr. Korošec. Nečemo se udinjati nikomur. Če imajo Ervati svoj pokret, potem hočemo biti s njimi enakopravni, ne pa njih podložni in zato je naša opravičen zahteva: nazaj k Sloveniji! Mar naj bomo v tej banovini samo par osebam na ljubo, ki naše prošnje za vrnitev v Slovenijo evirajo, da lažje kažejo svojo moč. Če smo bili od pamtveka Slovenci, kdo nas more izločiti iz Slovenije? Ali naj se z nami vrsti isti proces, kakor se je z tolikimi našimi tudi okoli? ...

Medvoda. Nekaj drobtin iz shodov in agitacije »Gospodarske liste«. Nosilec gospodarske liste: »Nam gre samo za občinsko gospodarstvo.« Na: »Ali je resnica, da mislite sebi, če boste izvoljeni za občinskega predsednika, zvišati plačo za še enkratno višino, kot trdijo vaši kandidati. To je gospodarstvo vam v prid, ne pa občini?« — Iz skoda v Medvodah: »Farje bomo pa postrelili! Nekemu našemu možu zaključil človek, ki ne pride nikoli v cerkev.« — rinski hlapec. Iz shoda na Seničici: Neki voditelj Sokolov: »Jaz bom dobil Sokole in vas bomo vse z »mašingverom« pokosili.« — Iz nameravnega shoda v Blebeh: »Živijo Moskvalci.« — Iz tovarne: »Pol ministrov bi postrelili, tako je prav kot v Spetju.« — Iz agitacije po hribih: »Kaj je še treba zlata po naših cerkvah!« (Kakor, da bi ga kaj bilo!) — Iz teh različnih podatkov se vidi, da se gre pri občinskih volitvah ne samo za gospodarstvo, ampak prav zelo za našo vero. Če bomo dali našo ob-

»Korošec je Slovenijo prodal!« Tako trdijo pristaši »gospodarske liste«, ki so našo deželo za skledo leče imeli vedno naprodaj komurkoli, da le ni bil Slovenec. Tako trdijo tudi pristaši slovenskega mačkovstva, ki istočasno prodajajo našo deželo — Hrvatuu dr. Mačku.

žino v roke brezvernim možem in ti, ki hodijo po shodih in agitirajo, so samo brezverni, potem bodo gospodarili po svoje brez vere in brez vesti; kakšna škoda bo pa šele v moralnem in verskem ozirju!

Mirna. Tudi naši politični nasprotniki se niso upali spustiti v volilni boj pod svojo pravo zastavo. Dolgo so ugrabili, kakšno ime naj bi si našli, da bi se zdili volivcem lepši. Mačkovo ime bi še najbolj vleklo, ali zavedali so se, da dr. Maček dosledno odklanja orjunaše, poforce in pa JNS-arje. V svoji zadregi so si izbrali ime »gospodarska lista«. Gospodje! Saj priznamo, da firma JNS ne vleče. Čisto vas je vredno to, da se svoje »zvečec« stranke sramujete! Ali da ste si vi izbrali tako neprimerno ime, tega ne razumemo, ker čutimo na lastni koži, kako se vi »razumete« na občinsko gospodarstvo. Mogoče mislite, da smo pozabili, da ste ob koncu svoje vlade na občini pustili nad 80 tisoč dinarjev zaostalega dolga, ki bi ga morali plačati in ki bi ga lahko plačali, ker je bilo v preteklem letu kljub krizi plačanih 95% občinskih doklad, katere ste vi v blagor občanov zvišali od 68% na 120%. Kdo bo pa plačal primanjkljaj 10.470 din v občinski blagajni, katerega je ugotovila revizija, tega tudi sami ne veste. — Torej vidite, gospodje od »gospodarske liste«, naši medsebojni računi še niso čisti; končni obračun z vami bomo dovršili 25. oktobra ob šestih zvečer.

Zmice. Tudi pri nas se pripravljamo na občinske volitve. Ljudstvo je postavilo za nosilca liste JRZ Franceta Bernika. Ponavljamo, ljudstvo ga je postavilo. Kako je, če župana ne postavlja ljudstvo, je našim občanom predobro znano. Tudi pri nas nam je še dobro v spominu doba JNS-arskega režima, ko je bila g. Berniku odvzeta občinska uprava ter oddana v roke takratne JNS-firme. Toda zaradi znane afere je bilo konec županovanja JNS. Za 25. oktober kličemo vsem zavednim volivcem: Izjavite pred volilno komisijo: volim listo Bernika Franceta.

Rovte. 25. oktobra bomo imeli občinske volitve. Imamo že dve potrjeni listi. Prva je lista JRZ z nosilcem Ivanom Trevnom, ki gre v volilni boj za pravice Slovencev pod vodstvom našega narodnega voditelja dr. Antona Korošca. Kandidate za odbornike smo zbrali sami na vaških sestankih. Par zaslužnih naših mož je stopilo za kratek čas v ozadje in prepustilo svoja mesta mlajšim. Vsi pa so ugledni, pošteni in zmogni možje, ki jamčijo, da bodo pošteno delali v blagor občanov. Tudi dosedaj je naša stranka pridno delala. Izposlovala je v teku enega leta več koristi za občane kot nasprotniki v šestih letih. Banovina je n. pr. na posredovanje naše stranke nakazala za cesto Rovte-Smrečje kredit 150.000 din. Prejeli smo dva vagona koruze itd. — Druga lista je lista JNS. S čim je ta stranka osrečila občane? Prinesla je med nas razdor. Ob prejšnjih volitvah je jemala ljudem obmejne karte, napravila ljudem mnogo nepotrebnih potov in jih odkodovala za težke tisočake. Dalje je izposlovala JNS pri banovini odlok, da bi g. župnik ne smel poučevati verouka v šoli. »Domoljubu« bi zmanjkalo prostora, če bi hoteli naštet vse grehe JNS. Ni čudno, da je skrila svojo umazano barvo pod »kmet-sko-delavsko listo«. Tisti, ki ima kaj na vesti, ne upa nikdar s pravim imenom na dan. Vsi poštenjari bomo oddali svoj glas za Ivana Trevnega; s tem bomo podprli našega voditelja dr. Korošca v boju za našo staro pravdo.

Medvode. Pri nas je prijetno življenje. Sicer sneži, pa vendar politična pomlad. Vasi so občivale, agitatorji jih preplavljajo. Vaški sestanki so vsaj vsak teden trikrat, ker »gospodarska lista« rešuje gospodarska vprašanja naše občine. Huduje se nad politiko, ki razdvaja ljudi in slavi čase, ko je bila samo JNS lista. Gostilničarji so tako gospodarske liste silno veselji. A ljudski spomin je presneta stvar! Kar ne more se pozabiti, da so bili nekateri nedavno še predsedniki JNS, da nekateri čepo še danes v banovinskem odhodu JNS, dasi to na vse pretege taje, a je pisмено osvedočeno. Pa postali so že taki gospodarstveniki, da se je bati, da jih bodo poklicali v Beograd ali Zenevo reševat gospodarska vprašanja. Pa tudi somišljeniki in agitatorji, ki pri ljudeh še ne uživajo slovesa dobrih gospodarstvenikov, so postali silno dobri in vneti občinski gospodarji — dasi so drugače člani bivše in sedanje JNS, ali člani marksističnih organizacij. Tudi so postali silno zvernici, tako da jim je nasedel že kak poštenjak. Toda ljudstvo se ne dá za nos voditi. Ve, da nasprotnike ne družijo v gospodarski listi njih skrb za gospodarstvo, ampak njih politična in kulturna sordnost. O, ljudstvo ni tako neumno, kot nekateri mislijo. Ugotovilo se je

Možje in fantje! Za batine, ki ste jih prejeli, za ječe, ki ste jih odsedeli, za kazni, ki ste jih plačali, za neštete krivice, ki ste jih kot značajni Slovenci pretrpeli pod vlado JNS — se oddolžite s tem, da ne daste niti enega glasu kandidatom te stranke pri obč. volitvah!

zadnjiš v Medvodah, da ni treba, da bi župan hodil v cerkev, da hodijo le njegovi otroci. Ljudstvo je pa ugotovilo, da tudi ni treba, da bi mu tak župan, ko ima dosti ne slabih gospodarjev, ki imajo še druge lastnosti: značaja in vernosti. Te volitve imajo pa poleg tega, da izberemo poštene občinske gospodarje, še velik političen pomen: Ljudstvo naj pove, ali zaupa tej vladi, ki dela zanj z vso modrostjo in poštenostjo in močjo, ali morda zaupa bolj bivši diktaturi JNS. Vsi, ki se zbirajo pod barko gospodarskih list, manjšajo moč vladi dr. Korošca in žele diktature, ki jih bo zapirala, tepala in gospodarsko in narodno uničila.

St. Jošt nad Vrhniko. Za časa banovanja g. Marušarja je bila naša občina razkosana in prideljena občinama Horjul in Vrhniki. To je bila politična kupčija gotovih ljudi, ki se niso ozirali na krajevne razmere, ne na željo ljudstva ter so delali občinske meje, kakor jim je kazalo. Leto in leto pa se nam je na krivico popravila. Dr. Korošec nam je vrnil občino, kar smo z veseljem pozdravili. 4. oktobra smo imeli občinske volitve. Vložena je bila samo lista JRZ. Volilo je 53 odstotkov vol. upravičencev. Iz vasi St. Jošt je volilo 74%, iz vasi Butanjeva 63%, iz vasi Planina 61% in iz vasi Smrečje 25% volivcev. Da je vas Smrečje tako slabo volila, je zasluga ljudi, ki so hoteli delati zmedo v naših vrstah. Ker pa se jim to ni posrežilo, so odvrtači ljudi, da ne bi šli voliti. Nekateri izmed njih so pod prejšnjimi režimi plavalji v vodah JNS, ovajali naše ljudi ter pričali proti njim na sodišču. Te ljudi in njihove pomagače si bomo dobro zapomnili.

Družinska Pratika 1937

bo te dni dotiskana in se bo dobivala koncem tega meseca po vseh knjigarnah in trgovinah po Sloveniji. Opozarjamo posebej na razpisano nagrad. tekmovanje v novi pratiki

St. Rupert. Volilni boj gre h koncu. Še par dni in zmaga bo dobljena. JRZ, edina predstavnica slovenskega ljudstva, zmagovito prodira med volilce, ki gredo enotno in složno na volišče, veselji, da smejo zopet glasovati tako kakor jim ukazujeta pamet in sreca, ne pa kar jim bo žandar in glavvar ukazal. Postavili smo kandidatno listo, sestavljeno na vaških sestankih, na kateri so možje vseh stanov in lepo enakomerno razdeljeni po vaseh, katero je ogromna večina volilcev odobrila. Nosilec naše liste: obče spoštovani in za občino zaslužni posestnik Jože Mavsar. JNS, ki se je toliko trudila — liste ni mogla sestaviti. V nedeljo, 18. oktobra, bo v St. Rupertu volilni shod JRZ, na katerem govori dr. Anton Milavec, bivši obl. poslanec iz Ljubljane. Shod bo na prostem pred cerkvijo; v slučaju dežja pa v dvorani. Vabljeni so vsi.

Soteska. Tudi mi v Soteski se pridno pripravljamo za občinske volitve. Dobro smo se organizirali in pojdemo skoro vai do zadnjega volit listo JRZ. Dobro tudi vemo, zakaj bomo to storili. Večina nas živi od dela na žagi in od gozdov. Pred nedavnim časom pa nam je gozdna uprava kneza Auersperga ustavila obrat na žagi v Soteski in večini delavstva odpovedala. Mi smo to že pred več meseci predvidevali, da se lahko kaj takega zgodi in smo potem svoje organizacije napravili vse potrebne korake, da bi se obrat, četudi v drugi upravi, ne soteški žagi nadaljeval. Za nas je bilo to vprašanje življensko vprašanje. Potom svoje krajevne organizacije JRZ smo se obrnili

že junija meseca letošnjega leta na glavno tajništvo JRZ v Ljubljani in na bansko upravo, da se to, za nas tako važno vprašanje, za soteško delavstvo ugodno reši. Na vseh teh mestih smo dobili polno razumevanja in oblast je na našo intervencijo in na intervencijo tajništva v Ljubljani vzela stvar resno v roke in jo privedla tudi do uspešnega konca. Žaga bo tudi v naprej v drugi upravi stalno obratovala in bomo imeli zopet na žagi svoj zaslužek. Zaslužek pa bodo imeli tudi vozniki okoliških vasi. Nismo o tem mnogo pisarili in tudi ne govorili, ker smo vedeli, da imajo merodajni krogi polno razumevanja za našo stvar in da nam pojdejo v polni meri na roko. Ta uspeh je izključno uspeh naše politične organizacije JRZ, ki je pri naši bankski upravi ves ta čas dobivala polno razumevanje. Zdjaj pa slišimo, da oznanjajo nekateri dosedanjji občinski mogotci na sestankih in po okoliških vaseh, češ da so oni po občini intervenirali na bankski upravi in banska uprava je komaj čakala na to intervencijo iz topliške občine, da ugodno reši in ugodi želji gospoda dosedanjega župana. Čudne vrste so ti ljudje! Namesto, da bi molčali, če prihaja na dan njihova nezmožnost in naravnost nemoško ponašanje. Res bi bila dolžnost občinske uprave, da se pravočasno zavzame pri oblasteh za svoje občane, ki jim je pretila brezposelnost radi ustavitve žage v Soteski. Ze od junija meseca so tekla pogajanja in intervencije, da se vprašanje nadaljnega obratovanja žage v Soteski povojno reši in v sredi septembra je bilo to vprašanje že v bistvu zadovoljivo rešeno. Ko je bilo vse rešeno, pa pride topliška občina z vlogo, ki je prišla na bansko upravo okrog 16. sept. In zdaj so ti ljudje še tako smešni in drzni, da se trkajo na prsi in si hočejo še prisvajati ne-kake zasluge ter to uporabljajo za agitacijo pri občinskih volitvah. Resnica je to: Žaga v Soteski bo začela s 15. oktobrom zopet redno obratovati. Delavci bodo zopet dobili svoje stalno zaposlitev. Pri vsem tem pa imajo topliški mogotci in tudi topliški liberalni občinski možje toliko zasluge, kakor na primer cigan Peter Brajdč iz Rumanjskih kočenic. Zato taki agitaciji od nas ne bo nobeden nasedel. Mi bomo šli možko v boj in na volišče za listo JRZ! Krepko bomo tudi zastavili agitacijo za to našo listo in bomo z njo tudi zmagali.

Toplice na Delenjskem. Kakor v mnogih drugih občinah, se bodo vršile 25. oktobra tudi v naši občini občinske volitve. Priprave so v polnem teku. Pristajši JRZ so sestavili kandidatno listo in je že tudi od sodišča potrjena. Nosilec liste je posestnik Ivan Stroj in iz Dol. Sušic. Drugi odborniki na listi so pravično razdeljeni na posamezne vasi obširne topliške občine. Poleg te so pripravljali nasprotniki še dve drugi listi. Na eni kandidirajo skrajni levčarji pod imenom »ljudske frontec«. To ime so pobrali po zgledu levčarjev v drugih državah, kakor na Francoskem in v Španiji, da so s njim motili lahkoversno ljudstvo, ki jim je potem pri volitvah izročalo moč v roke. Kako so ti frontarji gospodarili drugod, temu so žalostni dokazi v Španiji, pa tudi v Franciji se že kažejo žalostni uspehi njihovega dela. In če bi kdaj ti pri nas v Sloveniji dobili premoč, bi šli brezdvomno po potih svojih tovarišev v drugih državah. Dobro je to, da pri nas ljudstvo po večini misli s svojo glavo in ne naseda veznalcem, ki se predstavljajo ljudstvu, kakor da bodo oni čez par dni po svoji zmagi ustvarili raj na zemlji. Kdor mnogo obeta, tisti se slabo priporoča. Ti ljudje obetajo vse, ker mislijo, da so vsi ljudje neumni in ne znajo preceniti, kaj je mogoče izvršiti in kaj ni mogoče izvršiti, posebno še ljudem, ki nimajo nikjer nobene oblasti. Tretjo listo sestavlja dosedanjji župan, ki bi se rad nadalje ostal na županskem stolcu topliške občine. Naši volilci si naj sedaj malo predočijo, kako je v sedanjem volilnem boju in kako je bilo pred tremi

Mrliči so leta 1933 volili v mnogih občinah proti-ljudske župane JNS. Sedanje občinske volitve morajo stranko JNS poslati med mrliče!

leti. Takrat so gospodovali po topliških in okoliških vaseh sedanji župan in še par drugih topliških mogotcev. Vse je bilo dovoljeno, vse so smeli delati. Našim pristašem pa so bile rvezane roke in noge in usta zamašena. Skrivaj so se morali zbirati, da so sestavili kandidatsko listo in še pri tem poslu jih je zalotila žandarmerija ali oprezovala za njimi. Nobenega sestanka in nobenega shoda niso smeli imeti naši ljudje. Če so bili trije kje zbrani, že so jih ovadili, češ, da imajo nedovoljene sestanke in oblast jih je kaznovala. Menimo, da je to našim pristašem še ostalo v spominu in se bodo pri volitvah 25. oktobra svojim političnim nasprotnikom, ki so jih toliko časa mrcvarili in terorizirali, pošteno oddolžili. V topliški občini ne smejo več zavladatai doseščani mogotci. Doba diktature je minila. Z njo morajo izginiti s površja tudi pomočniki in stebri diktature. Ljudstvo pa naj gre samozavestno v boj za svojo ljudsko občlansko upravo. Povsed v novomeškem okraju so do sedaj zmagali pristaši ljudske stranke. Tudi topliška občina se mora 25. oktobra uvrstiti v vrsto zmagovitih naših občin v drugih krajih novomeškega okraja. Zato vsi na delo, da bo naša zmagala čim večja in poraz nasprotnikov tem bolj temeljit!

Trzin. Kljub mali občini imamo dve volilni listi, in sicer listo JRZ, katere nosilec je značajan, gospodarski in prosvetno delaven posestnik Franc Ložar. Poleg nje pa imamo kot izredno posebnost še listo brez politične firme, ki ima na čelu sedanjega župana Miha Colnarja. Lista JRZ združuje vse pošteno misleče, v enakopravnem duhu delujoče moče, dočim se za hrbtom g. Colnarja skrivajo ostanki JNS, ki izjavljajo, da odklanjajo vsak kompromis s »fariško bandoc. Ne pozabno nam ostane v spominu čas in način, kako je ta napredna gospoda vhitela svoj bič nad poštenimi občani. Višek njihove modrosti pa je bila naša občina. Proti ljudski volji so združili Trzin, Loko pri Mengšu, Dobeno in Rašico. Ko so se nasilno priključene vasi odepile, je Trzin po starem običaju ostal sam zase. Pričakovali smo, da bomo imeli še eno kandidatsko listo pod okriljem JRZ, katere zasluga pač je, da občina Trzin sploh še obstoja. Škoda je, da moč, ki je dolgo vrsto let zadovoljivo vodil krmilo občine, danes proti volji bleših somišljenikov sestavlja volilni kompromis s največjimi nasprotniki dr. Korošca, ki nas je rešil JNSarskega nasilja. Volilci! Usoda občine je v vaših rokah! Kdor hoče, da občina Trzin še nadalje obstoja, naj glasuje za listo JRZ z nosilcem Francem Ložarjem. Z znajo liste JRZ nam je obstoj občine tudi v bodoče zagotovljen, sicer ne vemo, kako bo z njo.

Medvede. Prejeli smo tale tiskovni popravek: Ni res, da sem član ali celo odbornik katerekoli politične stranke, res pa je, da ne pripadam nobeni politični stranki; ni res, da je g. dr. Korošec oziroma vlada JRZ poskrbela, da se je vrnila občini več let zamrznjena občinska naklada v skupnem znesku čez 130.000 din, res pa je, da je občina lastne ponovne pisane in osebne intervencije prejela ca 100.000 din več, kakor trdi gornji članek; ni res, da bi sedanja občinska uprava pod predsedstvom g. Franca Šeška razpisovala z občinskim denarjem in da bo vsled tega treba zvišati občinske doklade, res pa je, da se je občinsko gospodarstvo vodilo po vseh zakonitih predpisih in da vsled kakršnegakoli razpisavanja v dobi mojega predsedovanja ne bo treba niti najmanj zvišati občinskih doklad. — Fr. Šešek, predsednik občine Medvede.

St. Peter pri Novem mestu. Če gre človek med našimi farani, takoj čuti veliko izpremembo, če primerja razpokoženje ljudstva v dobi nasilnega JNSarskega režima z razpokoženjem današnjega časa, ko zopet sije nad slovenskim narodom solnce svobode. Pri vseh iskrenih Slovenceh vidimo popolno zaupanje do voditelja dr. Korošca. V dr. Korošcu vidi sleherni rešitev našega naroda. O tem modrujejo mojeje, ki se posebno sedaj v času trgatve pomikajo v trumah proti vinskim goricam, da spravijo sad svojega celoletnega tru-

da. To ti priča slovenska fantovska himna, ki se utrga iz gri trgačev in trgačic kot silni izraz ljubezni do voditelja dr. Korošca, do drage slovenske domovine in Boga. Fantovski krožek prireja zopet redno svoje tedenske sestanke pod vodstvom neumorno delavnega g. kaplana. Fantje, če hočete, da bodo vaša arca še popolnoma v navdušenju do večnolepih in neminljivih katoliško-slovenskih našel, tedaj prihajajte! — Pri nas lista pešica JNSarjev simpatizira s španskimi komunisti. Čudno od njih, ko so tako kazali v zadnjih letih nasilja svojo »državotvornost«. Po mnenju pravega Slovence in državljana spadajo ti »državotvorniki« tja, kamor so nas vlačili JNSarski nasilniki, ker smo bili značajni Slovenci.

St. Janj na Dolenjskem. Za občinske volitve imamo dve listi. Prva je naša JRZ z nosilcem Alojzijem Ermanom, druga lista je pa »gospodarska«. Dočim je kandidata na naši listi postavilo ljudstvo, jih zbira na nasprotni listi oziroma bivah JNS priganjačev. Toda naši volilci to pot vedo, iz katerih vrst izhajajo »gospodarska lista«, tudi vedo, da v istem taboru stojijo doseščanja občinska uprava, ki je po ugotovitvi revizorjev in sodišča zapravila velike vsote občinskega premoženja. Tudi vemo, kdo je pri prejšnjih volitvah pretepal naše fante, kdo je odgovoren, da so jih vlačili po ječah, vemo tudi, kdo je odgovoren za streljanje na takratnega kaplana, kdo je kriv, da mu je bil prepovedan vetop v šolo. Vemo tudi, kdo je streljal okrog župnišča. Vemo, kdo je takrat vpil »aromatline besede na naše duhovnike. Kdor ima kolikaj poštenja v sebi, se ne bo družil z ljudmi žalostnega spomina. Svobodna bodo te volitve. To pot nas ne bodo orožniki gonili na vo-

SLOVENEK

JE VODILNI SLOVENSKI KATOLIŠKI DNEVNIK. PIŠE V DUHU KATOLIŠKE AKCIJE. STANE NA MESEČ 25 DIN. PIŠITE, DA VAM POSLJEJO NEKAJ ŠTEVIK BREZPLAČNO NA OGLED. NASLOV: »SLOVENEK«, LJUBLJANA, JUGOSLOVANSKA TISKARNA.

liče. Nihče ne bo proglasal za izdajalca tistega, ki ne bi volil z nami. Vendar pa, kdor se bo iz strahu ali iz kakega drugega vzroka izrekel proti naši listi, bo »aromatno izdal sebe, svoje prepričanje, svojo svobodo, svoje tovariške-davkoplačevalce par šentjanškim modernim pagonom v izkoriščanje. Saj vemo, da bi bila izvolitev nasprotna lista le pooblastilo nekaterim, ki so še nemoteno paševali nad našim revnim ljudstvom, docela upropastili naše občinsko gospodarstvo in s tolikimi nezakonitostmi ubili vsak čut avtoritete oblasti. Nedejše, dne 25. oktobra bo pokazala, da hočemo za vselej pomesti s takimi samodržci in da hočemo na teh razvalinah graditi novo stavbo občinskega gospodarstva in kulture.

Preddvor nad Kranjem. Tudi v naši veliki občini so se združili vsi nasprotniki na eni listi. Sadovo njihovega vzornega gospodarstva bomo še več let okužali. V času režima je bila kupljena občinska hiša za ogromno vsoto skoraj 200.000 Din. Plačati jo bomo morali mi občani. Učiteljstvo se pa še brani v njej prebivati. Za nas ni drugega nosilca liste kot Anton Valjavec, posestnik.

Volilci iz župnij Goriče, Trstenik in Kokra, volite naše moče, če hočete sebi in svojim žepom dobro! Kdor ne gre voliti in kdor voli protislovensko listo, pokaže, da je rad še dalje suženj. Po takih hrbtih naj še udarja Zivkovičev bič.

Moravče. Kakor ob zadnjih občinskih volitvah tako se tudi ob teh toliko čuje na raznih zaupnih sestankih o velikih zaslugah, ki so si jih vladodržci JNS skovali za časa svojega paševanja, sluši se pa tudi mnogo laži o močeh, katerim je ljudstvo zaupalo vodstvo in gospodarstvo v občini vse dolge, dokler je lahko svobodno volilo. Laž se je zadnje čase polvarjala v resnico in resnica v laž; kdor pa je upal resnico braniti, je zapadel neizogibni kazni, ki so jo imeli pripravljeno za vse puntarje in »proliferativne« elemente. Dobrodošlo jim je bilo le tisto poslušalstvo, ki se je dalo strahovati, kakor se strahuje otrok v šoli. Za danes hočemo postreči samo v grobih obrisih z nekaterimi dejstvi. Mnogim je gotovo še v spominu stanje benovinske ceste Moravče—Dob—Domžale, v kakršnega je zašla zaradi dolgotrajne vojne. Kolesa so se skoro do polovice pogrezala v blato in še človek bi ob slabem vremenu običal sredi ceste. Skoro bi ne mogli verjeti, da bo mogoče tako cesto in s takimi sredstvi, s kakršnimi so razpoložni cesni odbori na deželi, že kdaj spraviti v red. A se je to le zgodilo! In čigava je bila ta zasluga, ako ne dolgoletnega moravškega župana in načelnika cestnega odbora Antona Cerarja ter njegove desne roke pokojnega Janeza Berjanca. Če je tedaj g. Tomc na dobro poslanih temeljih, kokršnih ni moglo uničiti niti enkrat z ilovko, drugič pa s skrnavo gimo pomčeno posipno kamenje, gradil dalje, ni bila to zasluga, marveč samo »dolžnost«, ki se ji ni smel izogniti. Ako pa je dosegel, da so razširili dva ovinka in postavili nove kilometrske kamne, ni to že ločka zasluga, da bi bilo treba misliti na častno občinstvo. Dejstvo pa je, da se je spričo ničvrednega gramozu bilo baš, da se bo cesta povrnila v staro blato. Pokojni Jan. Berjanec se je trudil še potem, ko mu je bil odvzet vsak vpliv, pri cestnem načelstvu v Kamniku, naj se porabi za posipanje kamenje iz selških nrv in se tako ubižeta dva muhi hkrati; polje se bo očistilo, a za ceste bi se dobil dober material. Kaj rad se g. Tomc pohvali tudi z omo cesto, ki jo grade iz Kanderš do Drljice. To cesto je že l. 1928 takratni občinski odbor vzel v gradbeni načrt svojih javnih del. Če bi oblasti obala, bi bila cesta že davno gotova. Zasluga gre v prvi vrsti tistim, ki so zamisel zasnovali in jo spravili v življenje in to so bili dr. Mol, dr. Rožič in tedanji občinski odbor. Nikjer pa ni še duha ne sluha o poljih in cestah, ki jih je g. Tomc na široko obetal svojim volilcem že ob zadnjih občinskih volitvah.

Kamen spodlike je g. Tomcu krinski most, ki je stal kar 24.000 Din in zaradi katerega kar ne more priznati niti že v grobu spečim. Vsak domečin dobro ve, da je krinski most bil skoro vsako leto žrtev povodni. Neprestano popravljamo je oviralo promet in zalivalo večjih denarnih žrtev kakor pa enkratna temeljita ureditev, ki je stala 24.000 Din. Zlobnim ljudem pa more tudi najboljše delo služiti v spodbiko, posebno kadar najojopraviži s nevedneži. Se lažje bi se mi lahko pohvaljevali nad razkošnim mostom v Zologu pri Moravčah, a nom še na misel ne pride ker smo mnenja: ako že ni tako hudo potrebno, graditi tako lepe mostove, je pa vsaj dolini v kras in pomox. Zelo rad bi si g. Tomc pobasal v svoj velezaslužni žep inost pod Selom. Vendar bodi povedano, da je tudi ta most zasluga g. A. Cerarja, ki je moravški dolini na tak način že toliko denarja »zapravil«.

O vseh resničnih »zaslugah« g. Tomca in njegovih pomočnikov pa ruc močimo, ker nečemo z nelepimi spomini kratihi vselega volilnega razpoloženja, saj te »zasluge« vsa slovenska javnost dobro pozna. A za laležbo le bodi povedano, da obračunali še nismo in je gradivo še neizčrpano; k slednemu obračunu bomo pa pozvali vse poštene moravške občane na učležbo.

»Gospodarske liste« sestavljajo za sedanje občinske volitve ljudje, ki so doslej dolga leta pod firmo JNS uničevali gospodarstvo naših občin in naše dežele.

PO DOMOVINI

Mirenski popotnik

V predzadnjem »Domoljubu« me je pozval »Mirenski študent«, da naj kaj napišem za »Domoljuba«. Vprašuje me, če sem se zapil ali pa sem postal višja »žvina«, da več ne pišem. Menda ne ve, da:

Kdor ne ljubi petja, pitja, vina,
ostane žive dni neumna »žvina«.

Jaz sicer s tem rekom ne soglašam, ker je navada, da tiati, ki se ga pošteno natreska, postane res žvina. In »žvina« se tudi v mirenski dolini ne manjka; imamo navadno domačo žvino, zadnje čase, kar se gradi železnica, smo jo dobili nekaj tudi od drugih.

Nekaj te je »moskovske« pasme, nekateri »naprednejši« so za to pasmo celo navdušeni; vendar pri nas »klimatične« prilike za to pasmo niso še primerne; tudi ima ta pasma to napako, da se rada pase na sosednem zeljniku. Ljudje so pa vsak za svoj zeljnik jako občutljivi; torej povem »mirenskemu študentu« v tolažbo, da ni strahu, da bi se ta pasma pri nas tako hitro udomačila. Treba pa je, da smo v izbori pasme previdni, zakaj »moskovska« pasma je zelo potuhnjena in zahrblina, in kjer se razpase, naredi razdejanje in škodo.

Še bolj nepriporočljiva pa je mešana »Jugomoskva« pasma; ta ima to čudno lastnost, da skriva roge kakor polž, pokaže jih samo ob gotovih prilikah, n. pr. kadar so volitve. Ta pasma rada menja dlako, včasih je imela grivo kakor lev, manire kakor hižna in je izgredala tudi mrličje, da so šli zanje volit, potem je postala podobna lisici, le da je imela kožuh pisan kakor maček. Žival je dvoživka; a na »suhem« se slabo počuti, najraje plava v vodah izven Slovenije.

Ce pa mirenski študent misli, da sem se prelevil v katero teh sort, se moti. Hočem ostati zvest naši preizkušeni domači pasmi, ki je edina prava in primerna za našo dolino.

Kar se pa tiče pitja, naj bo ta »študent« brez skrbi. Vinska letina je bila itak klaverna; sedaj je pa še grozdje sneg zapadel. S pitjem ne bo nič! Kar se pa »brnkovca« tiče, hvala lepa, mirenski popotnik ima še zmerom prijateljev, ki mu hranijo ma-

jolko slavnega dolenskega »svička«, in tako dobrega ne dobiš nikjer, kakor v mirenski dolini. Samo

»Po pameti ga pijmo,
da pamet ne zgubimo;
kako bi b'lo grdo,
ne znati kam domov.«

Mirenskemu študentu tudi elektrika ni po volji; pravi, da še za močnik ne bo, kaj še za »beleštriko«, kakor nekateri pri nas to zver imenujejo. Če bi bili mi dobili elektriko pred 10 leti, bi imeli gotovo vsaj močnika dovolj, če ne kaj boljšega.

Mi, ki se navdušujemo za »beleštriko«, pravimo: »Korajža velja!« Tako je rekel polž, ki je sedel let lezel čez plot, tako je hodila tudi naša dolenska »beleštrika«, sedaj bo pa le prilezla na cilj. Samo nekaj bi še rad povedal »mirenskemu študentu« in vsem »jogrom« mirenske doline.

Odkar vodi našo politiko stranka JRZ, v kateri imata odlično besedo dr. Korošec in dr. Krek, se je marsikaj dobrega in koristnega naredilo. Po mirenski dolini se gradi železnica St. Janž-Sevnica, napeljuje se elektrika, izvršila se je razdolžitve kmeta, in tiati, ki so svoje pripravane dinarje vložili v hranilnice, bodo prišli v doglednem času do svojega denarja.

Ko pa so vladali režimi žalostnega spomina, smo pa dobili samo »Zdravilo«.

Negnojena zemlja strada

Zemlja je kakor živo bitje — žejna in lačna. Napaja jo dež, hrano ji pa moramo dajati v obliki gnojil. Hlevski gnoj je sicer dobra hrana, vendar ne vsebuje vseh hranljivih snovi v zadostni meri. Predvsem ima premalo fosforne kisline, ki je poleg kalija, dušika in apna neobhodno potrebna za dober razvoj vseh rastlin. Rastlinstvo rabi fosforno kislino zlasti za tvorbo beljakovin; živalstvo telo, ki sprejme fosforno kislino iz rastlin, pa jo rabi za zgradbo svojega okostja. Ravno tako je fosforna kislina tudi za človeški organizem največje važnosti.

Ako se človek dobro hrani in če ima krepko telo, potem je bolj odporen proti vsem boleznim,

Dragutuš. Pri nas je menda trdnjava mačkovanja Belokrajine. Voliven shod v nedeljo 11. okt. je pa pokazal, da se je tudi za zamajala, čeprav so ljudje, ki pravijo, da jim ni za Mačka, a si ne upajo povedati zakaj jim gre, volivce tako terorizirali, da jih je bilo le s težavo pripraviti na sestanke po vaseh, se je vendar zbralo na shodu nad 100 volivcev, ki so glasno odobrvali izvajanja govornika Smodeja, glavnega tajnika JRZ v Belgradu in župana Novaka iz Nevelj. G. Smodej je poudaril, da nas ni dr. Korošec nikdar prodal, pač pa tiati, ki so s svojim zadržanjem l. 1921. zakrivilo izglasovanje centralistične ustave, t. j. slovenski demokrati in samostojneži, ki so zanjo glasovali, pa Radič, ki je doma ostal. Župan Novak pa je pojasnjeval nastleje občinskih volitev l. 1933, kako so po mnogih krajih mrtvi volili in so na Gorenjskem pri ponovnih volitvah nekje postavili slatnate može pred pokopališče, da mrtvim zabranijo pot na volišče, tako da smo se na shodu tudi dobro nasmejali. Za tiste naše ljudi pa, ki zavajajo ruskega kmeta za njegov ugoden položaj v boljše vrnitvo, je pa popisoval bedo ruskega kmeta in delavca tako pretresljivo, da so se volivci glasno izrekli, naj bi naša država vsem našim komunistom izdala prosto vožnjo v Rusijo, da se narokajo tamošnje sreče. Iz izvajanj obeh govornikov so pa volivci posneli, da imamo pravo kmečko delavsko gibanje za izboljšanje naših razmer iskati samo v vretah JRZ. Slišali smo tudi, da je pričetek gradnje železnice prav pred durmi, da pa iz Zagreba prihajajo protesti proti tej železnici.

Volivce. Občinskih volitev v naši občini ne bo 25. oktobra, ker moramo počakati na prekomsacijo občine, ki zaenkrat obstoji v tem, da se izločijo vasi Skaručina, Vojsko in Povodje. V naši občini bodo tekmovali tri liste. Vprašamo zakaj tako? Zakaj bi še cepili še gospodarsko ali ni zadosti ko se cepimo politično. Lista JNS, ali kako jo bodo imenovali, mora biti, da vidimo koliko jih je. Tem ne zamerimo, če imajo svoje liste. Drugače pa je z listama, ki zbirata kandidate iz stranke JRZ. Ali se res ne bi mogli združiti, saj vendar imate iste cilje in isto politično pripranjanje.

Ko je kupila vlada Združenih držav ameriških ozemlje Louisiane od Francije, je znašala kupna cena 15.000.000 dol.; obrestil in druge zahteve pa 12.267.000 dolarjev; torej vsega skupaj se je za državo Louisiano plačalo 27.267.000 dolarjev.

W. Hiauff — J. O.:

Pravlice

Na njegovem malem, drobnem telesu je sedela glava, ki je bila neprimerno večja in debelejša kakor pri drugih ljudeh. Stanoval je popolnoma sam v veliki hiši in si celo sam kuhaj; tudi bi se v mestu ne bilo vedelo, ali je živ ali mrtev — redkokdaj je namreč šel iz hiše — če se ne bi bil okoli poldne dvigal močogen dim iz dimnika. Tudi so ga često videli zvečer sprehajati se na strehi, a gledalca s ceste se je zdelo, da teka samo njegova velika glava po strehi sem ter tja. Jaz in moji tovariši pa smo bili hudobni paglavci, ki smo radi vsakogar dražili in se mu smejali; zato je bil za nas vselej praznik, kadar je šel mali Muk iz hiše; zbrali smo se določenega dne pred njegovo hišo in čakali, da je prišel ven. Kadar so se potem vrata odprla in je pokukala skozi najprej velika glava s še večjim turbanom in je za tem prišlo ostalo telesce, oblečeno v oguljen plašček in široke hlače s širokim pasom, na katerem je viselo dolgo bodalo, tako dolgo, da se ni vedelo, ali visi Muk na bodalu ali bodalo na Muku, kadar je torej tako opravljen stopil iz hiše, smo zagnali vesel vrišč, metali čepice v zrak in plesali kakor nori okoli njega. Mali Muk pa nas je pozdravil s tem, da je resnobno z glavo pokimal, nato pa je počasi korakal po cesti, pri tem pa drsal z nogami, zakaj imel je velike, obširne opanke, kakor jih sicer nisem nikoli videl. Mi dečki smo tekli za njim in neprestano vpili: »Mali Muk, mali Muk!« Tudi smo imeli poskočno pesmico, ki smo jo sem ter tja njemu na čast peli: takole se je glasila:

Mali Muk, mali Muk,
Joj, veliko hišo imaš,
redkokdaj iz nje capljaš;
priden, majhen si možič,
debele glava, polnih lic;
daj, ozri se, brž, smuk, smuk,
teci, lovi, mali Muk.

Tako smo se že pogostokrat kratkočasili in v svojo sramoto moram priznati, da sem bil jaz najhujši med vsemi, kajti večkrat sem ga počukal za plašček in nekoč sem mu celo stopil od zadaj na velike opanke, da je padel. To se mi je zdelo seveda hudo smešno, toda smeh me je minil, ko sem videl iti malega Muka proti hiši mojega očeta. In res je šel noter in ostal nekaj časa tam. Skril sem se pri hišnih vratih in sem videl, kako je prišel Muk zopet ven v spremstvu mojega očeta, ki ga je spoštljivo držal za roko in se pri vratih z mnogimi pokloni od njega poslovil. Meni ni bilo prav nič lahko pri srcu, zato sem ostal dolgo v svojem skrivališču; slednjič pa me je prignala lakota, ki sem se je bolj bal kakor udarcev, v hišo in klavarno in s pobešeno glavo sem stopil pred očeta. »Ti si, kakor slišim, dobrega Muka sramotil?« reče oče zelo resno. »Povedal ti bom zgodbo tega Muka in gotovo ga ne boš več zasmehoval; pred tem in za tem pa dobiš svoj delež.« Ta delež pa je bilo petindvajset udarcev, ki jih je navadno preveč natanko odštel. Vzel je torej svojo dolgo pipo, odvil fantarjev ustnik in me iztepaval huje kakor kdaj poprej.

Ko je bilo petindvajset naštetih, mi je zapovedal, naj pazim, in mi je pripovedoval o malem Muku:

Oče malega Muka, ki se prav za prav Mukrah imenuje, je bil ugleden, toda reven mož, tu v Niceji.

RAZNO

Mačkino maščevanje. V majhni vasi v poljskem vojvodstvu Kielcu je imel neki kmet mačko, ki jo je vedno mučil na vse načine. Te dni je mož legel na svojem vrtnu v senco. To je mačka videla, in kakor da je čakala le na ta trenutek, se je tibo pripeljala do njega in mu z nenadno besnostjo zasadila zob v grlo. Z obupno močjo je mož poskušal, da bi se otresel pobesnele živali, a zaman. Sosedje, ki so slišali njegovo grgranje, so prihiteli na pomoč, a tudi njim se je šele po dolgem naporu posrečilo, da so mačko odtrgali od grla. Kmet je tako hudo ranjen, da bo težko ostal živ.

V dobi rimskega cesarstva je (v našem denarju) veljala tepa sužnja ali kuhar 5000 din, oskrbnik 7500 din, evnuh 25.000 in učitelj (vzgojitelj) 35.000 dinarjev.

Streji namesto psov. Nek pariški inženjer je vložil patent, ki je namenjen farmerjem in kmetom. Gre za gramofon s ploščami, na katerih je posneto pasje lajanje. K gramofonu spada posebna

Bivši nasilniki groze ponekod našim pristašem z bombami in strojnimi puškami, drugod je že prišlo do dejanskih napadov na naše mirne pristaše. Fantje in mošje, na vsako nasilstvo nasprotnikov naj odgovori — trda slovenska pest!

zlasti nalezljivim boleznim, ki jih povzročajo razne škodljivi mikrobo. Leto velja tudi za vse rastline, ker so le-te v dobro rejenem stanju bolj odporne proti vremenskim nepravilnostim in vsem škodljivcem, zlasti proti nevarni peronospori, ki uničuje vsako leto milijonske vrednosti v naših vinogradih in hmeljskih nasadih.

Zaradi splošnega pomanjkanja fosforne kisline v naših tleh jo moramo izstradani zemlji dati v obliki fosfornih umetnih gnojil. Kot umni in štedljivi gospodarji bomo seveda uporabili ono fosforno gnojilo, ki je najcenejše in najprimernejše za našo zemljo. Tem pogojem odgovarja fosfatna žlindra, ker vsebuje ne samo zadosti fosforne kisline, temveč tudi precej apna in nekaj joda, katere snovi hranijo in okrepčevajo rastline.

Fosfatna žlindra je odlično sredstvo za gojenje vseh kultur. Na travniških posejeh razvija žilavost trav in na beljakovinah bogate deteljice. Ravno tako se je fosfatna žlindra izvrstno obnesla pri hmelju, vinski trti in sadnem drevju, tudi pri okopavinah in žitaricah je fosfatna žlindra pokazala prav zadovoljive uspehe.

Uporaba fosfatne žlindre je priporočljiva tudi zaradi ugodne cene, saj je za polovico cenejša kot tomatova žlindra in za tretjino cenejša kot rudninski superfosfat. To gnojilo je zelo prikladno tudi zaradi dejstva, da se pri trošenju ne praši in se lahko pomeša s kalijevo soljo in apnenim dušikom.

Vsi kmetovalci, hmeljarji, sadjarji in vinogradniki, ki so že gnojili s fosfatno žlindro, zelo kvaljivo to gnojilo zaradi nizke cene, dobrega učinka in lahke uporabnosti. Napravite tudi vi še v jeseni gnojilni poskus s fosfatno žlindro, ki se dobi pri kmetijskih zadrugah in pri vseh večjih trgovcih, ki se bavijo s prodajo kmetijskih potrebščin.

Iz raznih krajev

Gladbeck — Nemčija. V Gladbecku v Nemčiji se je 1. oktobra začela prva jugoslovanska šola, katero vodi izseljenski učitelj g. Šifbar, katerega je pred meseci imenovala naša vlada na to mesto. Pred desetimi leti je imel g. duh. svetnik Tensundern dve in pol leti trajajoč tečaj za slovenski jezik za gladbeško jugoslovansko mladino. Pozneje je bil en poukuz privatne šole, katero je vodil izseljenec iz Gladbecka, a je po par mesecih prenehala. Po dolgih letih se nam je končno vendar izpolnila želja, da bodo naši otroci dobivali izobrazbo v svojem materinem jeziku. Vsem, ki so k temu pripomogli, se iskreno zahvaljujemo.

Gor. Suhadol pri Brusnicah. 27. september bo ostal zapisan v naših srcih z zlatimi črkami. Ta dan smo pri nas blagoslovili vodovod. Kumoval je ban dr. Natlačen, ki je ta dan prišel med svoje ljudstvo pod Gorjanci. Kljub dežju so povsod po poti postavili slavočke in mraje, najlepše pa je bila okrašena vas Gornji Suhadol. V Brusnicah je bil prvi sprejem, kjer so bana pozdravili župnik, učiteljstvo s šolsko mladino in Ančka Mrakova. Glavni sprejem pa je bil v Gor. Suhadolu. Predsednik občine Gazvoda je izrazil veselje občine nad odličnim obiskom, za njim so pozdravili zastopniki krajevnih društev. Angelca Božičeva je želela g. banu s priložnostno deklamacijo prisrčno dobrodošlico, pevcu pa so zapeli pozdravno pesem. Pri rezervarju je g. župnik izvršil po primernem nagovoru blagoslovitev. Nato je spregovoril g. ban, ki je poudaril, da je zato prišel osebno med nas, ker hoče s tem pokazati, kako spoštuje kmetstvo vas, ki je vir zdravega, delovnega in poštenega naroda.

Omenil je tudi, kako težaven je kmetijski stan, ki se mora boriti z zemljo in ji iztrgati plodove, če hoče živeti. Po govoru ravnatelja higienskega zavoda smo vsi zapeli našo dolensko »So ptičice zbrane«. — Dež, ki se je nato ulil, nam ni vzel dobre volje, ker smo spoznali, da skrbijo naši najvišji predstavniki tudi za nas, tu pod goro.

Brusnice pri Novem mestu. Mrtvaški zvon je zapel Mariji Franko, zeni načelnika naše posojilnice. Deveterim otrokom je dala življenje, osem jih joku za njo, dobro materjo in gospodinjico. Bog ji daj večni pokoj. Malo pred njo je tekoma par dni zbolel in naglo umrl posestnik Franc Turk iz Vel. Brusnic v najlepših letih. Pokoj njegovi duši! Pretekli petek se je zgrudila Marija Lenarčič, stara 69 let, tudi iz Vel. Brusnic, ko je pripravljala krmo. V par urah je bila mrtva. Naj v miru počiva. Pred tremi tedni smo pokopali Franceta Trampe iz Rateza. Bog mu bodi milostljiv! — Prišel je sv. Mišel v vinske gorice. Pa je bil le, vsaj pri nekaterih, vinski pridelek boljši, kakor smo pričakovali, zlasti v Tolstem vrhu in v Bendijah. Goverska gora pa je letos odpovedala, da ga niti za praznike ne bo. Letos smo pustili grozdje temeljito dozoreti, saj ga je celo sneg zapadel... Zelo nas je zadela že zadnja slana, toda sneg nam je naredil grozno škodo: ajda leži na tleh in gnije. Ponekod je še za seme ne bo. Ozimnice tudi še nismo sejali. Res, hudo je kmetu! Pa vendar o teh težavah moče ničesar slišati naš Franc Ban iz Velikih Brusnic, ki je te dni krepko praznoval 80 letnico svojega rojstva. Je siromak, a poštenijak! Torej, tudi mi Brusničani imamo svojega Bana. Bog živi brusniškega Bana še mnogo, mnogo let. Naj nam še pripoveduje storije o Gorjancih in naj še dolgo uživa brusniških česenj in dolenskega cvetka!

Raka pri Krškem. Zadnji »Domoljube« je poročal, da je bilo na Gori videti že sneg. Toda, kaj ko je »Domoljube« prišel do svojih študentov, so je bilo tudi pri nas več ko preveč. V tork, srečo in četrtek je padal, kot da smo sredi zime. Napravil je ogromno škodo. Lomil je sadno drevje. Tudi v vinogradih je napravil občutno škodo. Tako v onih, v katerih je še grozdje, kot tudi tam, kjer je že potrغانo. Pokvaril je trte, trsje bo spomladi težavno pravilno obrezati. Ajda je še po večini na njivah. Za snegom nastopivše deževje ovira vsako delo. — Umrla je na Dolgi raki Te rezija Gorenc. Pokoj njeni duši! — V noči od petka na soboto je bilo vlomljeno v hišo Alojzija Hostarja v Zabukovju. Imenovani je lastnik goštilnice in trafike. Vlomilec je namazal okno z blatom, da ne bi delalo šuma, ko je ubil šipo ter tako

priprava, ki sama sproži gramofon, da se čuje pasje lajanje daleč naokoli. Inženjer meni, da so z njegovo iznajdbo postali hišni čuvaji odveč. Vendar se bo marsikdo premislil, da bi zamenjal zvestega psa, ki mu služi na vse načine, z mrtvim strojem. Tudi je verjetno, da bodo gospodje tatovi kaj kmalu znali razločevati umetno lajanje iz gramofona in pristni pasji lajež.

Držiava Peru v Južni Ameriki ima najvišje ležečo železniško progo na svetu. Proga vozi preko andskega gorovja in dosega na nekaterih mestih 4500 m (več ko dvojni višini našega Obirja). Zrak je v teh krajih tako redek, da je treba potnike oskrbovati s kisikom.

Strup, ki povzroča tetanus ali otrpanje, ve-lja vobče za enega najbolj smrtonosnih strupov. Vendar je pri tem strupu velik razloček v načinu, kako vpliva na razne živali. Množina tega strupa, ki bi zadostovala za usmrtilitev ene kure, bi ugrabila že 500 konjem življenja.

21 parov dvojčkov so se rodilo v onvoletni noči 1934-35 v Evropi.

Zivel je skoraj prav tako samotarsko kakor zdaj njegov sin. Tega ni nič maral, ker ga je bilo sram njegove pritlikave postave, in se zato tudi ni zmenil, da bi se česa naučil. Mali Muk je bil še v svojem šestnajstem letu vesel otrok, in oče, resen mož, ga je vedno karal, da je še sedaj, ko je otroškimi hlačicam že davno odrasel, tako neumen in otročji.

Starec pa je nekoč tako nesrečno padel, da je umrl in zapustil malega Muka v revščini in nevednosti. Trdosrčni sorodniki, ki jim je bil umrl več dožlan, kakor je mogel plačati, so ubogega malčka zapodili iz hiše in mu svetovali, naj gre po svetu sreče iskati. Mali Muk odgovori, da je za na pot že pripravljen, izprosi si le še očetovo obleko, ki so mu jo tudi dali. Njegov oče je bil velik močan mož, zato mu obleka ni bila prav. Muk pa si je znal pomagati; odreže, kar je bilo predolgo, in se potem obleče. Pozabil pa je menda, da bi jo bilo treba tudi po širokosti odrezati. Odtod njegova nenavadna obleka, kakor jo še danes vidiš; veliki turban, široki pas, obširne hlače, modri plašček, vse to je dedščina po njegovem očetu, ki jo je od tedaj nosil; dolgo damaščansko bodalo svojega očeta pa si je zataknil za pas, vzel paličico v roke in odrinil iz mesta.

Veselo je potoval ves dan, saj je bil šel na pot, da poišče srečo; če je videl črepinjo, ki se je na tleh v solnčnih žarkih svetila, jo je gotovo vtaknil za pas v mnenju, da se bo spremenila v najlepši demant; če je videl v daljavi, da so blišči kupola mošeje kot ogenj, če je videl, kako se blesketa jezero kot zrcalo, je ves vesel hitel tja, kajti mislil je, da je dospel v deveto deželo. Toda žal, one varljive podobe so v bližini izginitile in le prekmalu ga je spominjala trudnost in od lakote kruleči želodec, da se nahaja še v deželi umr-

ljivih ljudi. Tako je potoval dva dni lačen in potni in je obupal, da bi našel srečo; poljski sadeži so bili njegova edina hrana, trda tla njegovo prenočišče. Tretjega dne zjutraj zagleda s hriba veliko mesto. Jasnó se je svetil polmeseč nad njim, pisane zastave so vihrale na strehah in maitemu Muku se je zdelo, da mu migajo k sebi. Presenečen obstane in gleda mesto in pokrajino. »Da, tam bo Mukec srečo našel,« pravi sam pri sebi in kljub trudnosti poskoči, »tam ali nikjer.« Napne vse svoje sile in koraka proti mestu. Toda čeprav se je zdelo, da je prav blizu, je vendar prišel tja šele okoli poldne, zakaj njegovi mali udje so mu skoraj popolnoma odpovedali in pogosto se je moral vsesti v senco palme, da se odpočije. Slednjč dospo do mestnih vrat. Uredi si plašček, zaveže si lepše turban, pritegne pas še širše in potisne dolgo bodalo še bolj pošev; potem si obriše prah s čevljev, prime za paličico in gre pogumno v mesto.

Ze je bil prekoračil nekaj cest, toda nikjer se mu niso vrata odprla, nikjer mu niso zaklicali, kakor si je mislil: »Mali Muk, vstopi, jej in pij in si odpočij.«

Pravkar je zopet ogledoval prav željno veliko lepo hišo, ko se odpre okno; neka stara žena pogleda ven in zakliče s pojočim glasom:

»Le v skok, le v skok, že skuhan je sok, na mizo postavljen, za vas je pripravljen, sosedje le v skok, že skuhan je sok.«

(Nadaljevanje prihi)

V vsako hišo »Domoljuba«!

skozi okno prišel v sobo, kjer je trafik. Očitno je iskal denar. Začuvši ropot, je gospodar vstal in hotel v sobo, ki pa jo je tat od znotraj zaprl. Predno je gospodar prišel skozi vežna vrata do okna, jo je uzmovič ostiznil in za spomin odnesel gospodarjevo obleko.

St. Jurij pri Grosupljem. V soboto, 8. oktobra, je obiskal minister dr. Korošec v spremstvu bana dr. Natlačena in njegove soproge ter sina našo dolino. V Škocjanu pri Turjaku so obiskali župnika in si ogledali cerkev. V St. Juriju so si tudi ogledali cerkev. V Ponovi vasi so prišli na dom Jos. Permeta, predsednika krajevne organizacije JRZ in bivšega župana, katerega pa slučajno ni bilo doma, ker je nadzoroval preložitve banovinske ceste Grosuplje-Zdenaska vas. Na vasi so visoke goste obstopili otroci, katere je g. minister obdaroval. Ljudstvo je obisk močno razveselilo. — Iz St. Jurija je odšla učiteljica gđ. Galetova. Do Grosuplja so jo spremljali člani in članice prosv. društva v narodnih nošah na dveh vozeh. Gđ. Galetova ni bila samo velika prosvetna delavica, ampak tudi mati šolske mladine. Ob slovesu so imeli šolski otroci solzne oči. Pa tudi odraslim je bilo hudo. Odšla je tudi učiteljica ga. Lozar, ki je bila le malo časa pri nas, pa jo je vendar vse spoštovalo. Obe vzgojiteljici hočemo ohraniti v lepem spominu.

Mali Kamen. Umril je za jetiko Jože Bavec, domači etevbenik. Vse ga je cenilo kot dobrega človeka in kot strokovnjaka. Njegovo nadarjenost bomo težko pogrešali. Počivaj v miru! Zatojočim očetalm izražamo naše iskreno sožalje.

Rajhenburg. V Zagorju pri Lisični sta bila 5. oktobra poročena Tone Ašič in Režika Pribožičeva. Poročil ju je nevestin brat, zagorski župnik. Novoporočena sta bila mnogo let vneta in zvesta člana cerkvenega pevskega zbora. V nedeljo, 4. oktobra sta oba prišla na kor med cerkveni zbor ter z njim prepevala Bogu in Mariji v čast, kot neštetokrat prej. Zdelo se nam je, kot da je ta dan pri maši ves zbor s svojim petjem prosil Marijo varstva za svoja zvesta člana. Po maši so se vsi pevc zbrali v pevski sobi, kjer se je Tonetu in Režiki zahvalili v imenu cerkvenega zbora Lojze Avenak. Pevcji pa so zapeli par pesmi. V zakon ujima želimo obilo sreče!

Reb. 11. oktobra je vzela slovo spoštovana učiteljica M. Petelinova. Službovala je pri nas osem let kot delavica, vzorna dobra učiteljica in ljubljena staršev in šolskih otrok. Spoštovala je slo-

JRZ zmaga po vseh banovinah z velikansko večino. Batinaška JNS izginja iz političnega življenja. Tudi Slovenci moramo pri občinskih volitvah pokazati, da nas ogromna večina odobrava politiko dr. Korošca.

veka vsakega stanu in tako so tudi njo vsi spoštovali. Ona ni bila samo otrokova učiteljica, marveč je žrtvovala svoj prosti čas tudi za starejša dekleta. Učila jih je gospodinjstva in kuhanja, za kar so ji vse hvaležne. Bila je tudi dobra pevka, ki je večkrat prihitela našemu pevskemu zboru na pomoč. Večno je bila v Mar. družbi. Videti jo je bilo vsaki dan v cerkvi in pri sv. obhajilu. Ko je slovo jemala, se je marsikomu solza iz oči utrlila. Take učiteljice še nismo imeli in Bog daj, da bi še kdaj tako dobili. Za njeno požrtvalnost in trud stotero: Bog plačaj!

Gora pri Sredarici. Od nas se je poslovil naš šolski upravitelj g. Petek. Ta novica nas je iznenadila. G. upravitelj je bil obonem tudi organist in naš pevovodja. Njegov zgrad, njegova delavnost in požrtvalnost nam bo ostala v vednem spominu. Vsi, ki smo z njim preživeli lepe dni, mu želimo na novem službenem mestu mnogo sreče.

Kašelj pri Ljubljani. Zadnjih sem šel na sprehod proti Kašlju in sem se ustavljal v neki gostini, kjer so sdeček praznili in kvarte metali. Pride žena progovnega delavca in vse srdita pravi: »Ali boste spet do dveh ponoči tukaj? Tožite, da so vam plače znižali. Za kvartanje pa lahko melete proč desetake in celo stotake.« Nato se je obrnila proti moščku in zagrozila: »Vas bom pa nekam naznanila, ker zapeljujete k ponočevanju in kvartarstvu naše močec.« Nekaterim železničarjem je že žal, da so ostali pri zadnjih občinskih volitvah doma, oziroma celo glasovali proti svojemu službodajalcu. Marksisti še sebi ne morejo pomagati brez »burkujev«, pa bodo drugim. Ostali komunistični hujšakci v uniformi in brez nje pa še vedno nekam ponosno hodijo po vasi in pred kolodvorom, češ: »Kaj nam pa morejo«. Pa ni in ne bo vse tako. Mi hočemo povsod, v šoli, pri železnici in drugod ljudi, ki ne bo njih

glavno gesto in življenjska naloga, delati proti večini slovenskega ljudstva in proti politiki sedanjega vlade. Mi hočemo na vročih zaloških tleh uslužbenec, ki bodo spoštovali vlado dr. Stojadnoviča in delali v skladu z njeno politiko, ki je državna politika prvega reda. Ne moremo trpeti, da bi sinovi državnih uslužbencev, v vsem popolnoma odvisni od svojih očetov, uganjali bojiševiško politiko, pobijali šipe pri kapelkah ali morda celo potrdili in z nogami teptali znamenja križnega žvelčarja. Mi hočemo, da se gotove osebnostne izpremembe, ki jih je že zahtevala krajevna organizacija Jugoslovanske radikalne zajednice in jih bo še, takoj izvrše in brez oklevanja, pa četudi za dotičnimi osebami stoje kakšni vplivni naščitniki.

Revte. Zgodnjo simo smo dobili. Dne 5. oktobra je bilo še jasno. Med vsemi deli ki jih imamo, je spravljanje praproti najlepše. Tudi letos smo v ponedeljek še vriskali in peli, da je odmevalo od gora. Nič ne stuliti, da bo drugi dan zahtevala zima. Ko smo se v torek jutraj prebudili, je že snežilo tako, da je bilo treba preko dneva in ponoči otresati dreve. V sredo je bilo snega že pol metra in v četrtek pa še cel meter. Ker je bilo po drevu še listje, je sneg naredil strašno razdeljanje. Polovico listnatega drevoja je polomljenega. Tudi iglasto dreveje po gozdovih je močno poškodovano. Če sima ne bo popustila, bodo prašiči stradali; korenje, pesa, zelje je globoko pod snegom.

Od zadnje svetovne vojne je šele pred meseci zopet avstrijska zastava vihrala nad Jadranskim morjem. Avstrija ima z dovoljenjem Italije v Trstu nekaj svojih trgovskih ladij; toda je avstrijska ladja plula iz Trsta v Ancono s svojo avstrijsko zastavo krašena.

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

Kralj Vadomar ni utegnil še odgovoriti, ko je stopil Servij s kroga in ko je pristopil k senatorjem je zaklical:

»Tvo mene! Vzemite me, preslavni senatorji, odposlanci božanstvenega imperatorja!«

Pred kraljevim šotorom je zavladala tišina. Glavarji so se spogledali, ne vedoč, kaj bi storili. Vadomar je povsli oči.

»Kaj me ne vzamete?« je rekel Servij s hripavim glasom zaradi notranjega vzbemirjenja. »Pripravili ste gotovo za me že kletko v podzemeljskih prostorih velikega amfiteatra. Vi radi gledate na grozen srd razdraženih levov.«

»Boš mar ti založil za igre?« je rekel Pizo in se vrnul na stolu.

Prestrasil ga je ta German, čigar ime je jezilo oslabei Rim že nekaj tednov.

»Lažeš! je zaklical Servij, »kakor si lagal od prvega trenutka, ko si odprl svoja umazana usta.«

Rimski senator se je zdrzil. Ošabno je dvignil glavo in rekel:

»Govoriš s poslanecem božanskega imperatorja.«

»Govorim s črvom, katerega lahko potepam, ako bo moja volja. Prihajate s premirjem? Bledi strah vas je splašil z mehke postelje. Dovoljuate nam nadonavske provincije? Zakaj niste storili tega pred desetimi leti, ko se je knez Balomarij klanjal pred vami, proseč vas za pest zemlje za svoje reveže? Zakaj ste odgovorili tedaj z ognjem in mečem? Jaz vam povem, zakaj! Ker sem čez deset dni lahko pred vrati vaše zlate, vočne in svete preptonice in

jo lahko spustimo v dim skupaj z vašimi bogovi, cesarji in vsem vašim imetjem, ukradenim narodom v Evropi, Aziji in Afriki. Ker ste potolčeni od gladi, kuge, vojске in lastne nečimernosti, sta slabši od najslabših barbarov. Duši vas za grlo strah sramotne smrti. Vi nosite oproščenje? Cigave oproščenje? Imperatorjev? Morda tega bolnega lenuha, katerega sami imenujete modrujočo babo, ali pijanca in razuzdanca, katerega bi kazali s prsti otroci v naših gozdovih, pohujšani od njegove podlosti. Spremenite govornje! Stopite pred zmagovalce.«

Kot divji potok se padale te Servije besede na senatorje. Razočarani so s strahom zrlili na tega vzvišenega orjaka v srebrni obleki, z glavjo orla in razumeli, da se grožnja takega sovraga lahko uresniči.

»Vzemite me! je divjal Servij. »Zasluzili si boste naklonjenost božanske Favstine. Ona ljubi ujetnike in germanske gladjatorje. Vi veste to.«

V krogu je vladala popolna tišina in kralj Vadomar je neprestano gledal v tla. Saj je bil ta, katerega zahteva od njih imperator, njihov vodja, vodil jih je do zmag, bil je ljubljeneč bogov. Lahko bi ga pustili, ako bi mu bili nevoščljivi slave in si odtegnili njegovo trdo in neizprosno roko in ga kvovali v verige. Za tako izdajstvo bi jih opljuvale njihove lastne žene.

»In vi,« se je obrnil Servij h kvadijskim in markomanskim glavarjem, »ne zaupajte besede teh ošabnih lisjakov. Ako bi poznali zgodovino njihove moči, bi videli, da sloni na trblih nogah na laži in zvijači. Močnim se je hlinil Rim do gotovega časa, slabe je teptal, bedake ščeval, lenuhe čizenadil, vse pa neprestano hujškal. Brat je navalil na brata, sosed na sosedu in se okoriščeval sveda iz tuje zavisti in sovraštva. Tako je bilo tedaj, ko se je vsa njihova velikost zapirala v varstvo bednega mesta, tako je tudi sedaj, ko nakuže svetu. Niso legije ukrotile narode, ampak zvijača tega volčjega

plemena. Ne sodite jih po eabi. Nikdar še niso nikomur držali svoje moške besede. Kadar jih je stiskala nadloga so brez pomisleka obetali premirje, ko so pa pridobili na moči, so se okrutno maščevali za strah in sramoto. Ko je kralj Jugurta izpustil rimske legije, ki jih je obkrožila njegova vojska, ker je verjel prisegi premaganega vojskovodje, so poslali nanj iste vojske, katerim je prizanesel. Ko so prebivalci Numancije prisilili dvajset tisoč Rimljanov, ginečih od glada, da so sklenili mir je senat ovrgel obveznosti svojih tribunov. In tako povsod in vedno. Iz nasilja, izdajstva, laži in maščevanja se je izlegel ta samoljubni nestvor, ki se danes klanja pred nami. Uklanja se, ker ve, da lahko poslavite zmagovalno nogo na njegovo glavo. Toda naj se malo zave iz strahu, naj zbere in osveži svoje legije, bodo odmevali markomanski gozdovi od joka vaših žen in otrok, ko jih bodo gnali v sužnjost. Meni verujte, meni — ki sem kost vaše kosti, kri vaše krvi, pa tudi poznam njihovo podlost. Saj sem zrastel v njihovi šoli... Mesto da poslušate njihove prazne obljube, okoristite se z zmaganimi. Pod rimskim obzidjem se bomo ugodneje pogovorili, ker bomo bližje njihovega božanskega imperatorja.«

Ni prepričal germanskih gospodov. Kajti neznana je bila rimska preteklost otrokom narave. Videli so samo sedanjost in ta slovesni trepetek jih je presleplil s svojim hleskom.

Začudeno so gledali barbari svojega voditelja. Kako si je drznil govoriti on tako živino o imperatorju, katerega sodbi so se pokorila številna morja in dežele? Opil se je z uspehi in pozabil na močnogočino Rima.

»Vi žalite zaveznika markomanskega naroda,« se je oglašil kralj Vadomar. »Pazite, karz, na predzniki jezika svoje mladosti. Mi hočemo biti božanskemu imperatorju dobri sosedi.«

Senator Pizo, ki je opazoval Servija z napol zaprtimi očmi vjetega volka in poslušal s

Iz naših društev

št. Gotard. Kat. prosvetno društvo bo imelo v nedeljo, 18. oktobra, ob 3 pop. v društveni dvorani redni občni zbor. Na sporedu je tudi poučno predavanje o komunizmu, par pevskih točk in veseloigra »Zdravnikov streli. lkc. Vstop prost. Ob tej priliki bodo člani lahko plačali članarino za društvo. Pridite v obilnem številu.

Sora. Prosvetno društvo uprizori ob otvoritvi letošnje sezone 18. oktobra zgodovinsko dramo v 9. slikah »V kraljestvu piramid«, katero je obrubo dramaturgiral za podeželske odre F. Lavriša, režijo pa je prevzel F. Bernard. Ne zamudite lepe prilike in pridite pogledat to lepo prireditev.

Mekinjše pri Kamniku. V nedeljo, dne 18. okt. dobimo v goste fante Fantovega krožka na Rakovniku. V Društvenem domu bodo ob 3 popoldne uprizorili socialno dramo v 4. dejanjih »Pod sovjetske zvezde«. V predstaviteljskih slikah nam kaže trpljenje ruskega kmeta, ki mora zaradi zvestobe do rodnih grude in do vere svojih očetov pretrpeti nezalostna našlja sovjetskih oblastnikov. Za prireditev je že zdaj veliko zanimanje.

Beunje pri Cerkljici. V nedeljo je bila javno predana svojemu namenu nova moderna sadna sušilnica z 10 lesami, ki jo je zgradila naša sadiarska podružnica. Ta sušilnica je ena prvih te vrste na ozemlju bivše ljubljanske oblasti in je najboljša med vsemi do sedaj znanimi sistemi; suši dokaj hitro, porabi malo drv, posušeno sadje pa je izredno lepo in okusno. Sušilnica je stala nad 15.000 Din. Kmetijsko ministrstvo je po posredovanju ministra dr. Kreka dalo podporo 4000 Din, domača občina je odstopila potrebno zemljišče, okr. kmetijski odbor in banska uprava sta tudi obljubila denarno pomoč. Dalje je naklonila 500 Din podpore Posojilnica v Cerkljici. Tako so naši mladi sadijari mogli kluč stiski postavljeni gospodarsko napravo, ki bo vsaj okolici v korist in se je že letos v njej posušilo nad 200 mernikov raznovrstnega sadja.

Zagreb. V nedeljo, 4. oktobra, je bilo živahno vrvenje Slovencev v Zagrebu. Ob pol 11 popoldne so imeli »Trboveljski alavčki« koncert, katerega so pa Rokovci niemo mogli udeležiti, ker smo bili tedaj pri maši. Ob pol 3 popoldne je g. De Cecco pripeljal v Zagreb 45 romarjev iz Rajhenburga. Ker je bil prav lep jesenski dan, so si lahko ogledali vse mesto. Ob 4 pa je Slomškovo prosvetno društvo priredilo v Jeronimski dvorani »Slomškovo

proslavo«. Mešani zbor je lepo odpel »Zlato kanglico«, predsednik Dramatičnega odbora pa je na kratko sprgovoril o Slomšku in njegovem pomenu za današnji čas. Nato je sledila Medvedova igra »Stari in mladi«, ki je bila zelo dobro podana in je vsem segla globoko v srce. Med odmori smo slišali tudi dve Slomškovi pesmi: »Glasi zvonček naše vestje je deklamiral Pemičev Adolf, »Bog za vse skrbi« na Kramarjeva Angelca. Tako je bila prva prireditev to jesen prav lepa in zanimiva. Še več takih!

Dol pri Ljubljani. Vse stanovsko zavedno kmečko ljudstvo, može in žene, fante in dekleta, vabimo na ustanovni občni zbor krajevne Kmečke zveze, ki bo v nedeljo, 18. oktobra, ob 3 v društvenem domu v Dolu. Na tem zborovanju bo govoril znani borec za kmetstvo pravico poslanec Janez Brodar. Vabimo tudi vse kmete iz sosednjih far, da bo manifestacija kmečke misli čim močnejša. Naš program niso plesi in veselice, kakor jih prireja tako imenovani Pucelj-Marušičev »Kmetijski pokret«, ampak upravičena borba kmečkega ljudstva, da si zakonitim potom pribori tiste pravice, ki kot najmočnejšemu stanu v državi pripadajo. — Vse prijatelje naše prosvete že danes opozarjamo, da bomo drugo nedeljo, 25. oktobra, igrali Jalenovo tridejanko »Grobovic«.

Iz pisarne Kmečke zveze

Organizacija Kmečke zveze v kamniškem okraju je dograjena. Za to gre priznanje organizatorju kmečkega podeželja Novaku Nandetu, ki je na vseh ustanovnih občnih zborih zastopal Glavni odbor Kmečke zveze in s svojimi, krajevnim potrebam in razmeram primernimi govori pripomogel, da je kmečko podeželje v kamniškem okraju 80 odst. organizirano v Kmečki zvezi. Ta okraj je eden izmed onih, ki zasluži v tem pogledu vse priznanje. V preteklih dveh nedeljah so se kljub pripravam za občinske volitve osnovali pod vodstvom g. Novaka še tri krajevne organizacije: v Palovčah z načelnikom Podbevškom, v Gojzdu z načelnikom Osovnikom ter v Nevljah, kjer je bil izvoljen za načelnika Nande Novak sam. Treba bo sedaj gledati nemudoma na to, da se čim prej ustanovi okrajna Kmečka zveza za kamniški okraj, katere glavni namen bo, da potrebe okraja v celoti obravnava in tako pripomore podeželju v tem okraju do boljšega stanja.

V nedeljo, 11. oktobra, je bil ustanovni občni zbor kraj. organizacije Kmečke zveze v Mekinjah

pri Kamniku. Občni zbor je bil zelo dobro obiskan. Kot zastopnik glavnega odbora je na ustanovnem občnem zboru govoril g. Dolinar iz Ljubljane.

Vse krajevne organizacije opozarjamo, naj kmalu napravijo načrte za tečaj in predavanja za zimski čas in naj to javijo pisarni KZ.

Za nedeljo, 18. oktobra, so napovedani sledeči občni zbori: Blike, po rani maši; Dol. Logatec, popoldne ob 8; Dol pri Ljubljani, popoldne ob 3. Ker silno primanjkuje govrnikov, prosimo pripravljajne odbore, naj občne zборе vseeno izvedejo, četudi bi zastopnika glavnega odbora in občni zbor ne bilo.

DOBRO CTIVO

S. M. Felicita Kalinšek, »Slovenska kuharica«. Osmo izpopolnjena in pomnožena izdaja. Strani 728, 34 barvnih tabel, mnogo slik v besedilu, vezana v celo platno. Založila in izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1935. Cena 160 Din. Po dolgoletnih izkušnjah in preizkušnjah je S. M. Felicita Kalinšek svojo veliko »Kuharico« vnovič spopolnila in predelala. Ta izdaja je sedaj osma, kar pomeni za slovenske razmere več kakor šee tako gostobesedna hvala. Odlična in priznana strokovnjakinja je strnila vsa stara in najnovejša dognanja kuhinske umetnosti. Snov je obdelala nad vse pregledno, izbira receptov in navodil je silno bogata. Lahko rečemo, da je to najpopolnejše delo te vrste, kar jih Slovenci imamo. Več kakor vse drugo pa pove dejstvo, da se je sedmi tatis te knjige prodal v 12.000 izvodih in da je knjiga šla dosti že v nad 100.000 izvodih med slovenske gospodinjice. Knjiga je tega uspeha vredna, zato jo toplo priporočamo!

K Za občinske volitve priporoča Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani sledeče tiskovine: Kandidatna lista, komad 2 Din; Izjava (za odbornike in namestnike), komad 25 par. Ker je sedaj knjižica »Za občinske volitve« razprodana, ki je vsebovala Zakon o občinah, Zakon o volivnih imenikih ter Uredbo o sestavi kandidatnih list, razprodana, priporočamo sledeče knjižice: Zakon o volivnih imenikih z izpremembami in dodatki (1935) 10 Din ter Uredba o sestavi kandidatnih list, o sestavi in poslovanju volivnih odborov in glasovanju pri volitvah občinskih odborov v dravski banovini z izpremembo in dopolnitvijo iz l. 1936 3 Din.

dobro igranim mirom njegove žalitve, je zopet sporazumno pogledal svoja tovariša in se komaj vidno nasmehnul. Servijev obraz pa je zardeval od velike jeze.

»Očarali so vas darovi imperatorja!« je zaklical. »Kajti ta mogotec vas je bogato obdaril, po cesarsko Poslal vam je za rešeni Rim stol in togo, košček lesa in cunjio. O, kralj Vadomar! Stare babe, ki so samo še za kolovrat sposobne, bodo imele čisto prav, ako se bodo rogale vaši otroški puhlosti.«

Vznejevoljil se je kralj na tronu. Odpeljite tega predrzneža izpred mojih oči!« je kriknil.

»On te sramoti!« je šepnil senator. »Kaznujte ga!« je ukazal Vadomar. »Pusti ga živga v Rim!« je prosil Pizo. Naenkrat so obetovali Servija v krogu glavarji njegovega plemena. Meči so se zabliskali.

V tem je stopil pred kralja Vilibald in pokazal Servija. zaklical:

»Ne verjemite njegovim besedam! To je izdajica. On je rešil Publija Kvintilija. Videl sem — in dovolil, da ga vjamemo. Rekel je, da ni več živ. On pa je živel. Bila sta v batavskem taboru prijatelja. Dogovorila sta se za naš pogin.«

Nihče v krogu ni razumel vsebine Vilibal-dove obdolžitve samo besedo izdajica so željno pograbil zadovoljni, da jih ta beseda oprostí vseh dolžnosti, ki jih imajo do svojega vodje.

»Izdajica, izdajice!« se je razleglo pred kraljevim šotorom.

»Izdajice!« so kriknili senatorji.

»Primite živga!« je hujskal Pizo. »Dogovorila sta se za vaš pogin.«

In navalili so markomanski in kvadijski gospodje, da bi prijeli Servija.

On pa ni potegnil niti meča. Nastavil je na 37

Začudili so se njegovi nasprotniki in — umolknili. Toda v tem trenutku je zabobnelo zamolklo peketanje konj. Prihajalo je hitro, rastlo vedno razkošnejše, potem je zadonel nad kraljevim šotorom bojni krik Markomanov in na glavni ulici se je razvila Servijeva konjenica, pripravljena za boj.

Pomilovalno je pogledal Servij na svoje nasprotnike. Prebledeli so uprli svoj pogled v tla. Oni so poznali to konjenico. Razbijala je legije in odločila vsako zmago. Na znamenje poveljnika se vrže na nje in jih potepta s kopiti. Preden se njihovi ljudje spomnijo, kaj se je zgodilo, bodo ostali od njih samo krvavi sledovi.

»Zakaj me ne zgrabite, tepci!« se je norčeval Servij. »Vse bi vas lahko poslal v Valhalo, ampak ne storim tega, ker vem, da boste zopet kmalu z menoj prekoračili Donavo. Škoda je naših rok. Ako se vam pa zdi, kralj Vadomar, da ste si s svojim strahom kupili daljši mir, izvedite od mene, da se motite. Severni narodi že poznajo pot do cesarske zemlje in razdraženi z lahкими zmagami, vas bodo v kratkem prisilili do vojske, a tedaj vam bo žal današnje podlosti. Vi pa.« obrnil se je k eatorjanom — »povejte Rimu, da se bivši prefekt legij ni zastonj učil v vaši šoli. Ali ste mar mislili, da se bom dal peljati kot kak medved v jami, v zabavo vaši druhalji? Proti zvijači je čuječnost. Take, kot jaz, jemlje samo vojni bog, ne pa vi, širokoustneži. Ti pa.« je pokazal Vilibalda, ki je stal za kraljevim prestolom s povešeno glavo, »ti, ki si hotel dvigniti roko na svojega svojskovodjo, živi, da te požre lasten žolč. Lahko bi te strl, zavistna kača, a boljše od mene se bo maščevalo nad teboj preziranje otrok in žena germanskih. Naj bo prekleto tvoje ime!«

Pomignil je svojim glavarjem in sedel na konja.

Že stotič je premagal mlado, svežo silo barbarov čar rimske moči.

Ob jutranjem svitu se je vračal Servij s svojimi ljudmi in Jaziji po isti poti, po kateri je bil prišel, kralj Vadomar pa je šel s senatorji v Rim, da preprosi Marka Avrelija, ako sme poklekniti k njegovim nogam.

Minulo je osem mesecev...

In zopet je gledal mesec malomarno na krvavo polje, nad katerim je preletavala jata jastrebov, katere je zvabilo sveže meso. In zopet so migljale zvezde na čistem in neoblačnem nebu jasne letne noči, kot bi poslušale vzdihne in šepete siromakov.

Vzdihni in šepetanje se je mešalo s toplim julijskim vzduhom. Toda niso se rodili v razkošno zirljenja. Izvabljala jih je premarjena roka smrti iz prsi razbitih in razmesarjenih trupel. Še se je treslo ozračje in pritajeni glasovi so se razlivali okrog, — tiha tožba umirajočih...

Kajti danes je okusil sam Mark Avrelij bridok poraz na bojišču. Premagali so ga barbari in da ni legel večerni mrak, ki je razdelil bojujoče, bi bil morda sam gospodar sveta ujetnik Markomanov.

Zgodilo se je kakor je Servij napovedal.

Komaj so skopneli snegoví in se stopil led, so se zopet zgenili na severu števili narodi in vlekli s seboj vse svoje siromaštvo. Vleklo jih je v bogate cesarske dežele, zato so šli še številnejše in zavzeli še več prostrani.

Kralj Vadomar, ogrožen na lastni zemlji, obdan od vseh strani od mogočnega vala, se je moral vdati mogočnemu toku.

In kot prejšnje leto, so poplavile skoro istočasno nepregledne množice Vindelicijo, Rečijo, Novikum in Panonijo.

To pot je pa Rim bolje stražil svoje mejice. V novijših gorah je stal prefekt Makrinij

RADIO

Vsak dan: 12: Plošče, 12.45: Vreme, poročila, 13: Cas, spored, 13.15: Plošče ali orkester, 14: Vreme, borza, 17: Cas, vreme, poročila, 22: Cas, vreme, poročila. — Četrtek, 15. oktobra: 18: Samospovi, 18.40: Slovensčina za Slovence, 19.30: Nac. ura, 19.50: Zanimivosti, 20: Narodne pesmi, 20.45: Plošče, 21.15: Plesne skladbe, 22.15: Koncert kvarteta pihal — Petek, 16. oktobra: 11: Solka ura, 18: Mali vzgojiteljica, 18.20: Plošče, 18.40: Spomini na Španijo 19.30: Nac. ura, 19.50: Za dobro voljo, 20: Koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta, 20.40: Plošče, 20.50: Radijski orkester, 22.30: Angleške plošče. — Sobota, 17. oktobra: 18: Radijski orkester, 18.40: Pogovori s poslušalci, 19.30: Nac. ura, 19.50: Pregled sporeda, 20: Zunanji politični pregled, 20.20: Brucovski večer, 22.15: Radijski orkester. — Nedelja, 18. oktobra: 8: Plošče, 8.30: Telovadba, 9: Cas, poročila, spored, 9.15: Prenos cerkvene glasbe, 9.45: Verski govor, 10: Pesnice za kratek čas, 11.30: Otroška ura, 12: Radijski orkester, 17: Kmet. ura, 17.20: Ura lahke glasbe, 19.30: Nac. ura, 19.50: Slovenska ura, 20.30: Orglice in harmonika, 21.15: Zdravice, 22.15: Radijski jazz. — Ponedeljek, 19. oktobra: 18: Zdravniška ura, 18.20: Lahka glasba, 18.40: Kulturna kronika, 19.30: Nac. ura, 19.50: Zanimivosti, 20: Magistrov šramel kvartet, 21: Radijski orkester, 22.15: Plesna glasba. — Torek, 20. oktobra: 11: Solka ura, 18: Radijski orkester, 18.40: Kazen v sodobni koli, 19.30: Nac. ura, 19.50: 10 minut zabave, 20: Mali oglasi, zabavna igra, 21: Radijski orkester, 22.15: Radijski orkester. — Sreda, 21. oktobra: 18: Mladinska ura, 18.40: Pogled v sodobno Rusijo, 19.30: Nac. ura, 20: Prenos iz ljubljanske opere.

NAZNANILA

d Dubovne vaje za dekleta bodo v Domu Devic Mogočne v Lichtenhurnovem zavodu od 17. do 21. oktobra t. l. Pričetek prvi dan ob 6 zvečer, sklep zadnji dan zjutraj. Oskrbnina 100 Din. Prijavite se na predstojništvo Lichtenhurnovega zavoda, Ljubljana, Ambrožev trg 8.
n »Pod sovjetsko zvezdo« je naslov igre, s katero bodo v nedeljo, dne 18. t. m. gostovali v Mekiških fantje Fantovskega kroška na Rakovniku.
d Dekleta še je čas, toda samo en teden, da se prijavite za poletni kmetijsko gospodinjstvo

79 24 29 24 93
Sternceki
CELJE 19

UJENI
KRONU
V
ZASTOJ
N

tečaj v Kronju, ki se prične 15. oktobra in konča 15. aprila. Sprejemajo se kmetijska dekleta, ki so dovršile 16. leto ter manj resno željo pričeti se vsch del, ki spadajo v področje gospodinjstva in kmetih. Pouk vodijo šolske sestre in strokovni učitelji. Teoretični pouk vsebuje: vzgojeslovje, vrstov, hranoslovje, gospodinjstvo, zdravstvo in higijeno, živinorejo, vrtnarstvo, sodjarstvo, mle-

karstvo, krojno risanje. K praktičnemu pouku pa spada: kuhanje, šivanje, serviranje, urejevanje hišnih prostov, uporaba sadja (vkuhanje). Poleg zračnih spalnic je šola letos na razpolago nova moderna kuhinja, obednica in učilnica. Ako želite biti sprejeti v šolo, pošilite takoj na naslov: Marijanšče v Kronju, Koblarjeva ulica 2, kjer dobite natančna pojasnila.

Vindeks, v Panoniji pa sta se oba cesarja pripravljala, da odvrneta prejšnjeletni poraz. Čeprav je bil Mark Avrelj aklenil premirje z Markomani, je vendar odšel na sever, prezimil v Vindoboni, kjer je sestavil dve novi legiji iz ilirskih prostovoljcev in je ravno nameraval prekoračiti Donavo, da kaznuje predrznost sesedov, ko so ga ti prehiteli.

Z običajno silo barbarov so se vrgli na njim pripravljene ovire.

Markomanski vojak, izpočit in navajen rednega bojevanja, se ni ustrašil zlate oprave pretorijancev. Kot orkan je navalil na Vindeksa, uničil njegove izbrane kohorte in obrniti se na levo, je gnal pred seboj oba cesarja, ki sta se ob Donavi umikala v Panonijo, ju prignal blizu Strigona in zdesetoval sveže legije, a ko ga je ujela noč, je vžgal ognje, da jutri dokonča začeto delo.

Vedno večja tišina je legala na krvavo polje. Umolknil so stoki in tožbe, ki so prihajali iz prs na smrt poraženih bojevnikov.

Rimski zdravniki so zbrali svoje ranjence in jih prepeljali v tabor. Samo eden, iz vrst služabništva, je še taval med mrtvici. Vse korake je uravnaval tja, kjer je barbarski meč nagromadil kupe mrtičev. Morda se muči kak siromak, ki bi se rad izkopal izpod teže, ki ga tlačí...

Pa se ni nihče mučil.
»Pusite me samoga,« je rekel zdravnik, in ne čakajoč odgovora, se je naglo odstranil.

Ko so se sence njegovih pomočnikov zlele s srebrno meglo noči, je obstal, dvignil roke k nebu in klical:

»Zakaj toliko krvi, o dobrotljivi in usmiljeni Bog, zakaj toliko boli, obupa in sovraštva? V vsake peščice zemlje teče kri človeka, katerega je umoril človek; vsako drevo je videlo zablode, on pa še vedno brusi meče in

solica, da bi se bivališče človeka skopalo v solzah nesreče, pomešane s kletvijo slabih in porogljivim smehom močnih. Ali to resnično potrebuješ, Gospod?»

Sklonil je glavo, položil roke v naročje in nadaljeval s pritajenim glasom:

»Učili so me krščanski duhovniki, da bo sovraštvo olimpijskih bogov ugasnilo, premagano po ljubezni novega vladarja sveta. Ti duhovniki niso nikdar slišali krikov dveh sovražnih vojsk, niti videli kdaj bitke mož, kajti ako bi zatrepotali enkrat pred okrutnostjo tega krika in prebledeli na bojišču, ostrašeni zaradi vojne zagrcenosti, bi za vedno zdvomili o nebeškem kraljestvu, katerega oznanjujejo na zemlji. Sanjavci — sanjavci. To ne bo tu zveztele, med ljudmi se ne dvigne njegov žareči tron.«

Zakril si je obraz z dlanimi in pokleknil.

»Vas pa,« je molil, »ki ste dali danes življenje za čast Rima, naj Bog bogov poplača z milejšo usodo na drugem svetu. Kakršnakoli so bila čustva, ki so vodila vaše orožje, v zavesti svojih dolžnosti ste padli, ohranili pri-segi, ki ste jo obljubili praporom. Naj vas Bog usmiljenja in dobrote vzame v svoje naročje, zaceli rane in vam podeli vedno pozabljene nečimernosti te zemlje! Tudi moja duša kopni po pozabljenju teh svetov — zelo, zelo... Tako tu vse boli... ljudje, njihove zadeve... mržnja in ljubezen... začudenja in razočaranja.«

Zdravnik je dvignil glavo proti nebu in šepetal:

»Zelo, zelo...«

Ni moškega obličja osvetil mesec, čeprav je bilo spaljeno od viharjev in sonca. Velike, žalostne ženske oči so iskale nad seboj onega Tolaznika razdedinjenih, katerega niso mogle najti na zemlji in ženske solze so zalesketale v očeh za tronček in obvisle na trepalnicah.

potem pa so se polagoma polile, da se zmešajo s krvjo padlih.

Pod obleko zdravnika se je skrivala Mucija Kornelija.

Ko si je oblekla zgubano obleko učenih, je šla za Publijem, ki se je v Juvanumu združil z ostanki svoje legije. Skupaj z Vindeksom je razkropil pretečeno leto razkrojlene čete barbarov, ki so potem, ko so se odtrgale od Ser-vija, plenile v severnih provincijah in ko je očistil obmejni pas, se je po cesarjevem povelju utaboril v taboru pri Vindoboni (Dunaju).

Mucija, ki je spadala v njegovo spremstvo, je izpolnila, kar je bila obljubila.

Ko se je končalo na bojiščih krvavo delo, je zapirala oči umirajočim, obvezavala ranjence, krepčala oslabele, brez razlike, ali je potreboval njene pomoči barbar, ali rimski državljani.

Njeno oko je videlo v teku leta toliko goto človeške bede, toliko pobitih trupel, toliko zadnjih vzdihov, da jo je polnila neprestana tuga. Polagoma je izgubila vsako sled ljubezni in ostala ji je sama žalost nad človeško zavistjo in poželjivostjo.

Tudi danes so te zaslepljene prikazni pomorile na tisoče vojniki. Jutri, pojutrišnjem, čez deset let, sto, brez konca — se bo isto ponavljalo, kakor se je godilo od začetka človeške zgodovine.

»Zaslepljenci, zaslepljenci!« je plakalo srce Mucije. »V resnici ne more stati med ljudmi blesteči prestol nebeškega kraljestva.«

Vstala je, razprostrla roke nad svežim pokopališčem in še enkrat rekla: »Naj vam dodam usmiljeni Bog vedno pozabljene!« in se vrnila polagoma med žive.

Ni še prišla do prvih ognjev prednje straže, ko je stopila iz nočne sence človeška postava, hitro stopajoča proti bojišču.

(Nadaljevanje prihodnjije.)

Strašna škoda po slani in snežnih viharjih

Huda slana je v nedeljo, dne 4. oktobra, pokončala po nasadih vse lepo jesensko cvetje. Za slano je sprva nastopilo deževje, a kmalu so zapeli svojo pogubno pesem snežni viharji po širni Sloveniji. Viharji so trajali dobrih 51 ur neprestano od torka zjutraj do 8. oktobra dopoldne.

Kako ogromno škodo je napravilo snežno neurje po vsej Sloveniji v raznih nasadih, na poljih, v gozdovih in vinogradih, ni mogoče zaenkrat podati točnega poročila. Sadovnjaki, razvrščeni po Gorenjskem, Štajerskem, Dolenjskem in drugod, so močno trpeli zaradi težine snega v ravnini, dočim v višjih legah na splošno škoda ni tako velika. V vinogradih se je grozdje večidel še nahajalo na trsu. Nevarnost je, da se grozdje ohladi, če pritisne še mraz. Poljski pridelki zelo trpe. Največja škoda je na ajdi, ki po mnogih krajih še ni bila požeta. Ponekod je bila na polju tudi koruza, ki je sedaj radi snega precej poškodovana. In kaj bo za jesensko setvijo? To kmeta najhujše skrbi. Poleg repe, pese in korenja na več krajih še ni spravljena zadnja detelja in celo krompir. Najhujše so trpeli listnati gozdovi. Slana in snežni viharji so po mnenju strokovnjakov napravili v Sloveniji najmanj 20 milijonov škode. Naj še omenimo, da sneg tudi telefonskim zvezam ni prizanesel in zlasti presenetil uboge lastovce, ki jih je nešteto poginilo, drugih pa so se usmilihi dobri ljudje, ki so premrle in lačne živalice poslali društvu za varstvo živali. To društvo je lastovke odpremilo z brzovlakom v južne tople kraje, kjer so jih potem izpustili na svobodo.

Božor! Čvrtjarji in kmetije! Božor!

V za logi imam vsakovrstno usme, cene konkurenčne. Kopita par Din 5.— do 15.—, gojzeri Din 20.—. Vse vrste konjske opreme. Kmetije, vseh boste odhatali. Franc Jenko, Medvode, sedlar in trgovec usnja.

Ze ve kakaj. Profesor vpraša svojo ženo: Zakaj pa pišeš v pismu 21. februar, ko je šele 1917? — Dragi možček, to je zato, ker si pozabljiv, pa sem te hotela prositi, da bi odnesel pismo na pošto. Preden ga vržeš v nabiralnik, bo najmanj 21.

Din 20.— 12.— 3.50

d Duhovne vaje za dekleta in žene se bodo tudi v prihodnje vršile v Domu Brezmadežne na Mali Loki pri Ibanu. Zato vas vlijudno vabimo, da se za nekaj dni odmaknete svojim navadnim skrbem in v samotni poskrbite za svojo dušo. V novembru bodo duhovne vaje dvakrat: najprej za dekleta od 7. do 11. novembra, potem za žene od 14. do 18. novembra. Ker je vedno bolj trda za denar, smo znižali oskrbnino za ves čas od 100 na 85 Din. V to vso to je tudi še viteta vožnja z avtobusom iz Ljubljane in nazaj. Priglasite se kar po dopisnici na naslov: Dom Brezmadežne, Mala Luka pri Ibanu, p. Domžale.

Dalmatinske fige in kraško brinje
dobite najceneje pri
Sever & Komp., Ljubljana

»Domoljuba« stane 30 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. Tel. 25-48. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnino, inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. Telefon 25-48. Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč

Za jesen in zimo

prilagočeno **F. I. GORICAR**

Ljubljana, Sv. Petra cesta 20

veliko izbira blaga za moške oblake in povračnike, za ženske oblake, plašče in kostume. Trpezne flanelne, barbente, zamete, flanel rjuhe, kovtra, deke, triko perlo, volnene topce, nogavice, rokavice in razno drugo zimsko blago.

Večja izbira dežnikov od **Din 30.—** dalje. Izgotovljene otroške in damske plašče ter hubertuse. Vse, kar rabite v običajnih potrebščinah, dobite v tej trgovini v ogromni izbiri, po tako nizkih cenah kot nikjer drugje. Vsa, klor nakupi nad **Din 100.—**, dobi primeren nameček, ako se sklicuje na ta inserat.

Ljudske igre: »Črna ženca«, »Za grunte in pa« »Carski selc« naročajo na: Bedenski Ivan, Domžale. Priporočamo.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali oja prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« pišejo samo polovico ako kupujejo kmetijske potrebšchine ali prodajajo svoje pridelke ali izbere poslovno oziroma obrtniki pomočnikov ali vzajemni in garobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Mlinar in žagar

starejši, poslen in zaslužljivi, se sprejme. — Nalov v upravi Domoljuba pod št. 15 220

Sedno drevje

priljubljene jablane, hruške, bresave in marelice kakor tudi visoko in srednje debeleto razprodajam 10 000 kom. Cena se 4 Din, cenik franco. Strana Vinko, Sava pri L. tin.

Jesenov les

la, okrogla debila od 30 cm debeline navzgor kupuje in plača najvišjo dnevno ceno franco vagon nakladne postaje. Podrobne informacije zahtevate od Kolb & Predalič, Ljubljana, Kongresni trg 4.

Športne saali

kočija, prevozne nove, prodam. Naslov v uravi »Domoljuba« pod št. 15 208

10 Din

vas stanejo tri legitimacijske slike - Leica film, Pavlovčič, Poljanska c. 12.

Nagrobne spomenike

izdeluje najceneje Mulej Josko, kamnosenk. Krško, poleg bolnice.

Vse vrste moške obleke

in perila pripravbo po najnižji ceni. Presker, Sv. Petra c. 14.

Oroslav Dolenc

Ljubljana, Wolfova ulica št. 10 zopet kupuje vosek in med ter prodaja sveče vseh vrst in slaščice.

Vojevca za tizarsko

obrt, sprejme takoj Josip Kuhar, St. Vid 79 nad Ljublj.

Polhovc hiša

in druge od divjača, kapi vsako količino Zdravič, trgovina koš divjača, Ljubljana, Stari trg.

Trgovina

bo gre ti slaba bo in kurcev nobenih več ni, naroči oglas v Domoljuba, in kmalu boš rešen skrbi.

Izgubila sem od Dragomej do Sneiderji modro šensko copico. Najditelja prosim, da jo vrne lastnici Cerarjevi v Domžalah, Savka cesta 17.

SMOKVE

dalmatinske nove (tudi za žganjekubo) zopet na zalogi. Najceneje kakor vedno pri: **M. Stele & I. Pielich** Ljubljana, Pogačarjev trg (v knezoškofijski palači)

Zvezdoznanci so izračunali, da je zvezda Alpha Centauri najbližje zemlji, ok. 25.500.000.000.000 (25 in pol trilijonov) milj. Da njena svetloba doseže našo zemljo, rabi za to 4 leta.

V vsako hišo Domoljuba!

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Vašna odkritja na Bahamskih otokih. Navditi svoji legi pred ameriški pristaniški mesti na ostali Bahamski otoki do današnje tolike kakor raziskani. Odposlanstvo, ki ga je poslala na to otočje angleška univerza, se je vrnilo domov z obilnim plenom. Predvsem so raziskovalci dosegli, da so bili Bahamski otoki, kjer je najti dokaz za bivaljska predgodovinskih ljudskih stisk svoj čas del ameriške celine. Odprava je našla odkrila na otočju novo vrsto glodalcev, več deset neznanih žuželk, kuščarjev, poltav in tudi nekaj rastlinskih vrst. Posebno zanimive so ugotovitve, da je živel na Haiti in San Domingo možno ljudstvo, o katerem ni sledu nikjer drugje na zemlji.

Brinje, rozine, slive in dalmatinske fige

oddaja po ugodni ceni trdica

Ivan Jelačin, Ljubljana, Akerčeva 1

V krajih Zapadne Indije in Zapadne Afrike uživajo domačini v veliko slastjo krokodilova jaja, ki so podobna velikosti kurjih jajc.

Severni jelen lahko neprestano vrže teža 20 funtov z brzino 10 milj na uro tekom 12 ur.

Spoštaj žuljave roke in žulje možgan.

Soliden nakup

damskih volnenih plaščev in oblek ter razna manufakturnega blaga se vam nudijo pri

OBLAČILNICI ZA SLOVENIJO

Ljubljana, Tyrševa c. 29. Hiša Gospodarske zveze.

Izvirna uradna tiskana in vsačena svoboda.

Do praksa nudimo blago deloma tudi na kreditne knjižice članic Zadrzne zveze

Najdražja bojna ladja Združenih držav ameriških je »Colorado«, dolga 624 metrov, 3200 ton, ki je veljala 27.630.474 dolarjev.

Hruševca in slivovke

kupim večjo množico. Posužbe z naravno najnižje cene in množice na upravo »Domoljuba« pod »Zgornje« št. 15 204.

Ameriška poslanka za svet Rusije vedno spremeni oddelek (OGPU) tajne policije; tako stoji tudi noč in dan na voz te policije pred ameriškim poslanstvom.

Bančne, kreditne in denarne posle.

kupoprodajo vrednostnih papirjev izposojenim poskulantneje takoj v gotovini. Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ulica 14/I. — Telefon 35-18.

Kmetom bodo zidali hiše. V Italiji imajo v primeri z drugimi državami najslabše stanovanjske prilike. Predvsem, na deželi, kjer so kmetijski domovi v žalostnem stanju. Italijanska vlada je osnovala poseben kmetijski stanovanjski urad v dalekosežni pooblastili. Le-ta si je stavil za nalogo, da uredi pereče stanovanjsko vprašanje v teku prihodnjih 30 let. Gre za približno en milijon kmetijskih hiš, ki jih bodo popravili ali postrij in na nove zgradili. Novi »Kmetijski stanovanjski urad« hoče pripraviti bodočemu rodu množice stanovanjske prilike in izboljšati zdravstvene razmere v državi. Urad razpolaga z velikimi denarnimi sredstvi. Zoper njegove odredbe, da se porere ta ali ona hiša, ni ugovorov. Kakorkoli bi se odredbam zoperstavil, temu razlasti urad posestvo. Dočim bodo morali imovitejši kmetje h kritju stroškov sami prispevati, bo dal urad revnejšim denar na razpolago. Za vojne bodo tudi ti zadržani na čakanje.